

Protesty proti radaru
str. 2-3

Klimatické změny
str. 5-6

Revoluce ve Španělsku
s. 7-9

Solidarita

PROTI VÁLCE A GLOBÁLNÍMU KAPITALISMU

ČÍSLO 13

Nechceme

- platit u lékaře
- školné
- dražší potraviny
- sociální škrty
- chudé chudší
- bohaté bohatší

reformu

Co si nevybojujeme, nemáme!

Davidové proti Goliášům

Dne 26.5. 2007 se na Václavském náměstí konala další demonstrace iniciativy Ne základnám proti systému protiraketové obrany USA. I přes horké počasí na ni přišlo zhruba 5 tisíc demonstrantů ze všech koutů České republiky. Právě to, že demonstrace byla celostátní, jí dodávalo sílu. Obyvatelé Brd a okolních vesnic tu stáli vedle Pražáků, Brňáků, Ostraváků, Pardubičáků a mnohých dalších. Každému bylo jasné, že boj proti vládě, která prosazuje americký radar, a boj proti radaru samotnému, nás spojuje.

Demonstrace začala po 3. hodině v y s t o u p e n í m Štěpána Turka s hitem „Radar je pozpátku radar“ a úvodním projevem Ivony Novomestské, která se zhostila moderování celé akce. Poní promluvili k o o r d i n á t o ř i iniciativy, starostové z okolí Brd, zástupci odborů a politických organizací a další. Veterán z Iráku

a Kosova Thomas Cassidy upozornil demonstranty na zvýšení kriminality v okolí již vybudovaných amerických základů. Akci podpořil také dálkový plavec Pavel Poljanský, který jako první na světě přeplaval jezero Titikaka. Ten zdůraznil, že je nutné se spojit a slíbil, že přeplave kanál La Manche na protest proti americké raketové základně na území ČR. Režisér Zdeněk Troška

projevil lítost nad tím, že je tu za filmové řemeslo sám a při loučení řekl, že jde psát scénář na film Slunce, seno, rakety. Své písemné pozdravy demonstrantům poslal Noam Chomsky, starosta Trokavce Neoral a Věra Chytilová.

Se svým projevem však „narazil“ Matěj Stropnický, místopředseda republikové

svoje kompetence a vedení strany se ho dokonce pokusilo odvolat. Účast a angažovanost Zelených na této demonstraci, stejně jako na všech dalších protestech proti radaru, má pozitivní dopad dovnitř strany a může v ní povzbudit opoziční proudy proti současnému vedení.

Po projevu starosty

USA. V průběhu akce se účastníci dozvěděli o zprávě Radiožurnálu, který označil toto 5 tisícové shromáždění za skupinku 500 lidí, z nichž je polovina fetáků. Ubohé mediální machinace se dopustila také TV Nova, která pomocí kamery vytvořila iluzi dvou stovkové akce.

Polední projev před

pochodem na H r a d c a n s k é náměstí měl Jan Májiček, mluvčí iniciativy Ne základnám. Mluvil o všech prvcích destruktivní politiky G.W. Bushe a o jeho chystané návštěvě.

Když došel průvod na Pražský hrad, vyslechl si poslední projev celé demonstrace, který měl Jan Tamáš. Ten vyzval prezidenta, aby se postavil proti radaru a ukázal, že je silným. Poté d e m o n s t r a n t i skandovali hesla proti základnám, zazpívali českou hymnu a v poklidu se rozešli.

Na demonstraci sice nepřišlo o č e k á v a n é

množství lidí, ale i tak byla relativně úspěšná, když splnila své hlavní cíle. Do iniciativy se přihlásilo 24 nových dobrovolníků, došlo ke sblížení mezi Prahou a ostatními regiony a vláda už ví, že se odtrhla skupina oveček, která žádá její demisi. Požadujeme demisi vlády, protože my jsme zdrojem vši moci a odmítáme diktát „přeběhlické“ vlády.

FILIP REUEL MOLNÁR

rady Strany zelených, který řekl, že nesouhlasí se všemi věcmi, které do té doby padly (demise vlády) a byl přehlušován voláním davu: „Bursík ven!“ Ovšem nutno podotknout, že se mu podařilo na demonstraci zmobilizovat velké množství příznivců a členů Strany zelených. Jejich podpora byla velmi znát. Sám Stropnický musel příští den čelit republikové radě SZ, která si myslela, že překročí

Zaječova Josefa Hrubého, který kritizoval porušení porevoluční slibu, že na české území nevstoupí noha cizího vojáka, účastníci demonstrace volali: „Hanba Havlovi!“ Celodemonstrací se po dobu akce nesl požadavek demise vlády, odstoupení premiéra Topolánka a předsedy SZ Martina Bursíka za jejich nesplněné sliby, politické machinace, lhaní voličům a podlézavost vůči

Přidejte se ke kampani proti základnám

- * podepište petici a rozšířte ji ve svém okolí či poskytněte místo kam mohou lidé přijít petici podepsat
  - * pomozte s organizací protestních akcí proti základnám
  - * pomozte s propagací iniciativy (internet, šíření letáčků...)
  - * poskytněte tisk či kopírování materiálů
- ...kontaktujte nás: 606 255 709

www.nezakladnam.cz

Kuš, mistr Bush!

Mediální dezinformace, policejní ústrky, ostřelovači, zátarasy, helikoptéry = návštěva Bushe. I touto rovnicí se dá vypočítat trapnost Bushovy návštěvy. Přes tyto totalitní metody se

byla zveřejněna zpráva, že 4.6. od 18. hodin bude Hradčanské náměstí uzavřeno. Náhoda? To, že je demonstrace zrušena, se iniciátoři dozvěděli až v den jejího konání od zástupců policie.

Demonstrace začala anarchickým divadlem, popisujícím proces s G.W. Bushem po anarchistické revoluci. Demonstranti ho odsoudili k poctivé práci. Poté vystoupil mluvčí Iniciativy

nehodlá podvolit vládě, i když mu slíbila za mlčení peníze na projekty. Zavzpomínal také na to, jak premiér Topolánek odpověděl na dotaz jedná babičky ohledně zdravotních rizik radaru slovy: „Milá paní, všude umírají lidé. Někdo ve válce, někdo v autě a někdo jenom tak. S tím se musí počítat.“ Po tomto proslovu byli vypuštěny balóčky s radarovým motivem a skupina Dragon zahrála nový hit „Kuš mistr Bush“. Jan Májiček, druhý mluvčí Iniciativy, vyzval demonstranty k solidaritě s Američany, kteří musí mít tu potvoru (Bushe) doma pořádkem. Označil chování policistů za zbabělé a zdůraznil, že se nás vládnoucí moc bojí. Bojí se našeho názoru a široké základny, kterou iniciativa Ne základnám vybudovala.

4.6.2007 shromáždilo zhruba 1500 lidí, aby demonstrovali proti Bushovi, jeho politice a protiraketovému systému.

Už několik dnů poté, co byla oficiálně oznámena Bushova návštěva, byla zabírána místa po celé Praze k

Policie však trvala na tom, že protest na Hradčanském náměstí nezakázala, pouze ho přesunula na Loretánské náměstí. Tam však došlo k dalšímu problému. Na budově vlastníka Annonce na Loretánském náměstí

Ne základnám Jan Tamáš s kritikou policie a ministra Langeru. Následovala minuta hluku, ve které všichni účastníci projeví svůj nesouhlas s Bushovou politikou. Dále promluvil Thomas Cassidy, veterán z Iráku a Kosova,

Poté byla oficiální část demonstrace ukončena další minutou hluku.

Demonstranti zdaleka nebyli tou bandou levicových extrémistů, jak psala média. Byli tu lidé z různých sociálních skupin, politického přesvědčení a věku. Panovala velmi uvolněná atmosféra, jako totální vzdor policejní šedi, která se okolo nás rozpínala. Ani rodiny s dětmi se nebály a řekly svůj názor.

demonstracím proti němu. Na některých místech magistrát demonstrace zakázal, avšak došlo k dohodě, že se protest bude konat 4.6. od 18 hodin na Hradčanském náměstí. 3.6.

byl vystaven dlouhý nápis: „Nechceme radary, chceme rakety“. Aby se zabránilo konfliktům, bylo rozhodnuto, že se demonstrace odehraje na Pohořelci.

který řekl, že americká vláda nešíří demokracii, ale smrt. Zdůraznil, že Bush nám nechce pomáhat, ale že nás chce kontrolovat. Starosta Trokavce Jan Neoral řekl, že se

Zhruba 80 lidí potom vyrazilo na Pražský hrad, kde však byli těžkooděnci, kteří demonstrující nepustili. Skupina 50 lidí se poté obrátila a vyrazila směrem na Bubeneč, kde byli obklíčeni a legitimováni. Policie zatkla 2 demonstranty.

Největším úspěchem demonstrace je, že přes všechny komplikace se na ní sešel nezanedbatelný počet lidí. Lidé se nebáli a přišli. Nezalekli se ani aut plných těžkooděnců, ani případných ostřelovačů. Přišli a byli slyšet. Jejich křik sice nedolehl k uším pana Bushe, ale naši vládu a policii už jistě klidnými nenechává.

FILIP REUEL MOLNÁR

Barvoslepý prezident

Ještě máme dost času do dalších prezidentských voleb, ale Václav Klaus se na nás z billboardů usmívá již nyní. Vedle něj vidíme zeměkouličku spoutanou zelenými řetězy, reklamu na jeho knihu „Modrá, nikoli zelená planeta“.

S vehemencí a odborností jemu vlastní se Klaus pouští, jako kdysi bystrý zeman don Quijote de la Mancha, proti větrným mlýnům a těm, kdo je staví.

Obrana na všech frontách

Klaus v úvodu svého útlého svazku píše: „Jako svědek celosvětové debaty už nejsem jenom znepokojen. Já už se zlobím. Proto ta kniha.“

Ztrácí půdu pod nohama a tak je jeho zloba pochopitelná. Jeho názory jsou tak absurdní, že se na jeho adresu ozývá nesmělá kritika dokonce v dubnovém čísle „Pravého úhlu“, ústředního orgánu Mladých konzervativců.

Klaus však směle bojuje na všech liniích obrany zároveň, přestože tím značně trpí soudržnost jeho argumentace.

Rád se nechává slyšet, že je „globální oteplování nesmysl“ (HN 13.3.07, str. 7). Když ho pak např. meteorologové upozorňují na to, že i v Čechách posledních 50 let průměrné teploty výrazně stouply, tak to nepopírá.

Jen to relativizuje pomocí epizod o tom, že klima má prostě výkyvy a že lidská činnost s tím rozhodně nemá nic společného.

Pak nasadí argument, že bojovat se změnami klimatu je příliš nákladné a výsledky nejisté.

Poslední linie obrany je pak, neuvěřitelně, tato: „Nic z oborů meteorologů a biologů si nikdo z nás ekonomů nedovolí komentovat. Je tomu přesně naopak. Často radikální doporučení ekologů se netýkají fyziky, ale ekonomiky a politiky.“ (MF DNES 3.5.07, str. 10)

Věru zdrcující kritika. Ekologové by měli změnit fyziku, ne politiku. Yes!

Sypat si popel na hlavu

Klaus se chvástá, že je

IPCC monitoruje veškerou vědeckou literaturu o klimatu a podává pravidelně shrnující zprávy o bádání v tomto oboru.

Ve Slavii Klaus hřměl do mikrofonu: „Každý z environ-

ru se mu přezdívá „hokejový graf“).

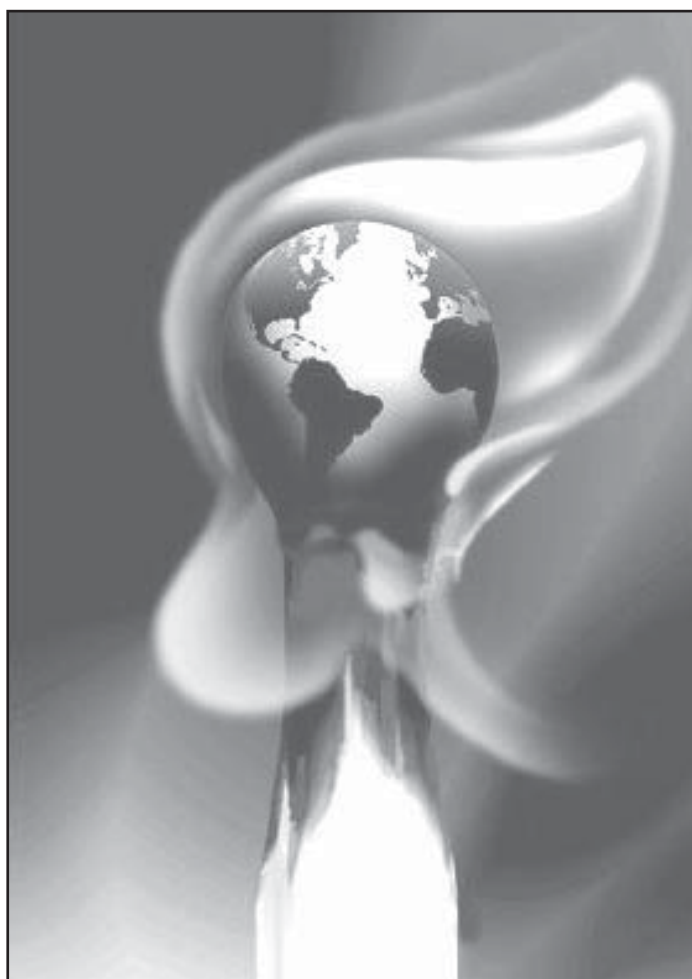
V nejnovější zprávě IPCC z letošního února podle Klausovy knihy a jeho slov na tiskovce „tento graf potichu zmizel. Potichu! Ne, že by někdo řekl ‚Omlouváme se celému světu!‘“

Potíž je v tom, že tento graf najdeme v nejčerstvější zprávě IPCC mezi stránkou 3 a stránkou 478 nesčetněkrát. Klaus se zřejmě ani neobtěžoval listovat materiálem, se kterým polemizuje. To je indikativní pro Klausův postup v celé jeho knížce. Pracuje výhradně s druhotnou literaturou z pera neodborníků.

Jeden z nich je teoretický fyzik a zapřísáhlý pravicový odeesák Luboš Motl, který ve svém volném času fušuje do klimatologie. Mimo jiné vyvěsil na svém webu článek z deníku Wall Street Journal. V něm se spekulovalo, že hokejový graf se ve zprávě IPCC letos již neobjeví, jelikož si to delegace z USA silně nepřála. Nahráli by tak „klimaskeptikům“ a umožnili jim tirády, jak je předvedl Klaus. Jenže jim jejich politický nátlak nevyšel...

Druhým Klausovým oblíbeným zdrojem je Bjørn Lomborg, dánský statistik a politolog, který se rád vydává za přírodního vědce a ekolog. Svým „kreativním stylem práce“ se statistikou se ve vědeckých kruzích již dávno zdiskreditoval. Avšak ve Wall Street Journal, časopise Fortune a samozřejmě v českém tisku stále rád otiskují jeho články. V poslední době ale už i Lomborg uznává, že „globální oteplování je fakt a způsobeno lidskou činností“, což Klaus svým čtenářům samozřejmě zamlčuje.

„Žádné ničení planety nevidím ani nikdy neviděl,“ pro-

„vědecky založený člověk“, který přečetl „balíky zpráv studií a knih klimatologů“ (HN 9.2.07, str. 12). Na tiskové konferenci při příležitosti představení své knihy 16. května v kavárně Slavia předvedl svou obeznamost s odbornou literaturou.

IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change, tj. Mezivládní panel pro klimatické změny) je instituce OSN, ve které pracuje 2500 klimatologů a dalších vědců.

mentalistů by měl být 10 let ticho, neříkat ani jedno jediné slovo a kát se. Sypat si popel na hlavu, kát se a omlouvat se nám všem.“ (podle zvukového záznamu)

Důvod? V poslední zprávě IPCC z r. 2001 byl klíčovým grafem ten, který ukázal od r. 1000 n.l. stálou koncentraci 280ppm (částic na milion) CO₂ v atmosféře, která od r. 1800 prudce stoupá k dnešním hodnotám (díky jeho tva-

Kapitalismus a globální oteplování:

hlašuje Klaus (HN 9.2.07, str. 12).

Ve své knize píše: „V každém případě je jasné, že budoucí společnost bude mnohonásobně bohatší než dnes.“ Dále pak „Zvýšení hladiny moří může být hrozné pro obyvatele tichomořského ostrůvku, ale zvýšení teploty může vést k tomu, že bude obyvatelná obrovská část Sibíře, která je rozlohou mnohotisíckrát větší.“

Pan profesor zapomněl na tři detaily: Jednak nepřijde pouze o pár ostrůvků, ale také o půdu v jižním pásmu, která se změní v poušť, a o oceánské oblasti, kde se daří fytoplanktonu.

Za druhé je Země kulatá. Pokud se tedy klimatické pásmo všeobecným oteplováním posouvá směrem k pólu, zkracuje se.

A za třetí probíhají globální změny takovým tempem, že obrovské množství druhů nemá ani čas stěhovat se za vlastním klimatickým

pásmem (pokud je to vůbec možné a nestojí v cestě např. nepřekonatelné pohoří nebo třeba moře), natož aby se plynule adaptovaly na nové podmínky.

Předpovědi z knihy zní jako ódy na světlé zítřky, na které byl pan ing. Klaus asi zvyklý z prognostáku a dnes je recykluje.

Také píše: „Velikášské lidské ambice, neskromnost a nepokora mají vždy špatné konce.“ Ale to nemá na mysli ani sebe, ani Vladimíra Železného, který ho podporoval při představení knihy ve Slavii, ale zlé environmentalisty.

Pan prezident se vzdává mandátu?

Podtitul Klausovy knihy zní „Co je ohroženo: klima, nebo svoboda?“ V knize Klaus používá spojení „svoboda, demokracie, tržní ekonomika a

prosperita“ takovým stylem, že je zcela zřetelné, že pro něj jsou tyto pojmy téměř synonyma. To je přinejmenším ahistorický přístup, neboť z dějin známe velký počet svobodných, demokratických a prosperujících společností, které se obešly bez tržního hospodářství.

Celá jeho argumentace ale spočívá právě výlučně v obraně tržní ekonomiky. Tu potažmo definuje jako „spontánní vývoj“. Spontaneita a

vé množství regulovaných mantinelů a institucionálního násilí, že se příčinou několika dalších regulací na ochranu klimatu rozhodně nezhroutí. Ale pro Klause „svoboda“ = „tržní hospodářství“ = „spontaneita“ = „status quo regulací kapitálu“.

Pane prezidente, knihu prodávejte raději pod titulem „Neoliberalní, nikoliv zdravá planeta – Co je ohroženo: Země, nebo zisky?“. Býval byste mi ušetřil čas a dvě stě

samovolný vývoj jsou klíčovými slovy v jeho úvahách.

Dnešní kapitalistické tržní hospodářství má však k samovolnému vývoji hodně daleko. Trh nefunguje bez jasných zákonů, bez závazných záruk centrálních bank, bez vládní garance měny, bez státních investic do základní infrastruktury jako jsou školství, zdravotnictví, vodní cesty a dálnice, ani bez soudů, policie, bez vojska, amerických základů a bez invazí do „darebáckých států“. Jak je možné, že na to Klaus jakožto prezident státu zapomněl? Vyhlašuje zde skutečně svůj záměr jakožto reprezentant mechanismů netržních transferů rezignovat na svůj post? Pokud bere své vlastní postoje vážně, tak by měl zrušit svůj vlastní úřad a nebo alespoň z něj odstoupit.

Tržní hospodářství ke svému fungování potřebuje tako-

babek.

Jak to je s globálním oteplováním?

Skleníkový efekt je jev známý již od roku 1824 a je látkou pro první semestr studia všech příslušných oborů.

Sluneční záření vstupuje do průhledné atmosféry a ohřeje povrch Země. Ta zpětně vydává energii v podobě infračerveného záření. Pro infračerveného záření však atmosféra už průzračná není. Tzv. skleníkové plyny pohlcují až 71% záření ze zemského povrchu.

Tento mechanismus umožňuje život jak ho známe. Bez něj by byla teplota na naší planetě o zhruba třicet stupňů nižší než je dnes.

Nejvýznamnějším skleníkovým plynem je, po vodních párách, oxid uhličitý (CO₂). Ten se tvoří při spalování, tj.

při dýchání, ale též při pálení dřeva, uhlí či ropy nebo zemního plynu. Naopak se odbourává při fotosyntéze rostlin a řas, při které se ukládá uhlík a uvolňuje kyslík.

Prostřednictvím spalování tzv. fosilních paliv (uhlí, ropy a zemního plynu) a redukce vegetace přispívají lidé k citelnému zvýšení koncentrace CO₂ v atmosféře. Za posledních 650 tisíc let kolísávala jeho koncentrace v pravidelných intervalech mezi 180 a 280 ppm. Dnes stojí jeho hodnota na 380 ppm a dále roste.

Je pouze logické, že více skleníkových plynů vede k vyšším teplotám. CO₂ má v atmosféře životnost cca sto let. To znamená, že nás výrazné zvýšení teploty teprve čeká, i kdybychom okamžitě zastavili veškeré spalování fosilních paliv.

Externalita par excellence

Klaus pasuje ekonomii na „vědu par excellence“ a je „přesvědčen, že svou metodologickou hloubkou je ekonomie nejdále.“ (HN 16.5.07, str. 11)

Podívejme se tedy, jak to s jeho metodologickou hloubkou vypadá.

Druhá kapitola jeho knihy se opírá ve své argumentaci o spisy ekonomů J.L. Simona, které předpovídají stálý pokles reálných cen surovin. Stále se zlepšující technologie vedou podle nich k tomu, že např. měď dokážeme získat z hornin se stále nižším obsahem tohoto kovu.

Argumentace je to sice pěkná, pro debatu o globálním oteplování však naprosto nerelevantní.

Při odbourávání oxidu uhličitého totiž nejde o zdroje, nýbrž o tzv. „ekologické služby“. Existující vegetace (a je jí čím dál tím méně) prostě už nestačí na „službu“ rozlo-

žit rostoucí objem CO₂. Tady se nejedná o nějakou statickou, nerostnou surovinu, ale o dlouhé cykly obnovujících se zdrojů.

A lidská vynalézavost a technologický pokrok v tomto případě působí často jako zkáza. Tak např. je čím dál tím více lodí, které loví čím dál tím méně menších a exotičtějších ryb z čím dál tím hlubších vod.

Jsme svědky zhroutení rybích populací pod úroveň, která by ještě umožnila jejich zotavení.

S tím souvisí další Klausův výrok v druhé kapitole. Externalitou se pro ekonomy nazývá něco, co má dopad i na ty, kteří se nějaké transakce přímo nezúčastní. Když někdo vlastní uhlí a těží ho a další ho spaluje a prodává z něj ziskovou elektřinu, tak to má negativní dopad na atmosféru a tudíž na

všechny ostatní lidi. Ale nikdo jim za to nic nedává, zisk si nechají znečišťovatelé.

Klaus píše, že „externality existují... a ekonomie se jimi systematicky zabývá. Svět však není dominován externalitami.“

Pane profesore, to je opravdu, ale opravdu vše, co nám k tomu řeknete? Otázka globálního oteplování je naprosto jasně otázkou externalit a musí být vyřešená jako taková.

Svůdné křivky

Třetí kapitola Klausovy knihy je stěžejní. Je věnována tvrzení, že „Čím chudší lidská společnost je, tím brutálněji se k přírodě chová, čím vyspělejší, tak to platí opačně.“

Když se na kapitolu podíváme blíže, vidíme v ní více děr, než je v poctivém ementalu.

Tzv. Kuznetsova environmentální křivka má podobu obráceného písmena U. Takže chudí lidé poškozují životní prostředí prý minimálně, středně bohatí lidé ho poškozují hodně a fest bohatí zas vůbec. Bod obratu leží někde kolem hodnoty 7500 dolaru ročního HDP na hlavu.

Zde se jedná o ukázkový příklad fungování dnešní

Ke krásně oblé křivce potřebuje však tři předpoklady. Jednak předpokládá, že postupem času se objeví nové technologie a poroste bohatství. V subsaharské Africe by mu asi řekli, že to zákonitost není, tam se za posledních 30 let příjmy propadly až o 25%.

Za druhé předpokládá

technický pokrok ekologické problémy řeší, nikoliv vytváří.“ Quod erat demonstrandum.

Kolaps?

Kolaps – tak se jmenuje poslední kniha Jareda Diamonda, známého amerického profesora fyziologie a geografie, biofyzika, evolučního biologa, antropologa a lingvisty. V češtině vyšly již tři jeho knihy, tato ale stále není českému čtenáři k dispozici. Je k dostání v angličtině např. v Paláci knih na Václavském nám.

Podtitul knihy „Kolaps“ zní „Jak si společnosti vybírají mezi selháním a úspěchem“. V ní se zabývá ekologickými krizemi a jak na ně různé společnosti reagovaly.

Upozorňuje na fakt, že civilizace nestárnou pozvolna, nýbrž se hroučí záhy. Selhání některého z pilířů společnosti vede

obvykle k vnitřním konfliktům, což významně urychluje proces úpadku.

Ekocida

Zhroutení celých společností z ekologických důvodů, tzv. ekocida, je historikům dobře známý jev. Např. před několika měsíci seznámili čeští archeologové veřejnost se svým objevem, že se keltská civilizace na dnešním českém území zhroutila nikoliv pod náparem Germánů, ale několik desítek let před vpádem germánských kmenů. Stalo se tak zřejmě z důvodu vyčerpání zdrojů ve svém okolí, zejména dřeva.

Turisté se rádi dívají na zříceniny římských měst trčící z písku na jižním a východním pobřeží Středozemního moře. Když tato města kvetla,

ekonomie – vymyslí si naprosto idiotskou souvislost, pak ji vyjádří jako matematický vzorec, nakreslí ji jako křivku a šup s ní do učebnic.

V USA činí roční HDP na hlavu 43500 dolarů. V Namibii 7400. A teď hádejte: průměrný obyvatel které z dvou zemí spaluje více ropy (a tudíž produkuje více CO₂ - vždyť se bavíme o klimatu)? Tip: prosím zapomeňte na Kuznetsovu environmentální křivku. Řešení: Jeden obyvatel USA spaluje v průměru 7,7 krát tolik ropy jako obyvatel Namibie (údaje a výpočty podle CIA World Factbook).

Klaus však hned cituje dalšího ekonomu, jehož variace environmentální křivky je přece jen o dost všímavější. Podle ní se postupem času vliv na životní prostředí v příslušném parametru zhoršuje a pak pozvolna zlepšuje.

„moment P“, okamžik prozření, ve kterém se lidé uvědomují určitý ekologický problém a začínají se snažit o jeho řešení. Jenže co když nějaká země má lidi na nejvyšších postech, např. v prezidentském křesle, kteří se všemi možnými i nemožnými prostředky snaží o oddalování „momentu P“? Navíc se tu bavíme pokaždé jen o jednom parametru a dnešní řešení se často obrací v zítřejší problém a celá záležitost začne znovu.

Třetí podmínkou je pak „mechanismus schopný převádět přání veřejnosti a zlepšení kvality životního prostředí do potřebných státních zásahů“. Ups, to máme s dnešní vládní garniturou hodně špatné karty.

Ale pan profesor žvatlá vesele dál a prohlašuje: „Závěr je jasný – bohatství a

poušť zde nebyla. Naopak, oblast od Tuniska až do Maroka byla zásobárna obilí pro Římskou říši. Pod tíhou zemědělství pro vývoz do centra Říma tento region zpustnul a nezotavil se ani po téměř dvou tisících letech. Dnešní skalnatý vzhled Řecka a Itálie je důsledek staletí a tisíciletí zemědělství a nadměrné pastvy na původně hustě zalesněném území. Erodivaná půda se slila do řek a usadila v deltách, kde se tvořily bažiny ideální pro vývoj komárů. Zvýšená úmrtnost v důsledku malárie a klesající dodávky obilí z provincií tak měly dle všeho významný podíl na pádu Říma. Ekologická degradace měla svůj podíl i na pádu Řecka a předtím Perzie.

Podobný osud postihl harpapskou civilizaci v údolí Indu, Majy na území dnešního Mexika, Guatemaly a Belize, norské kolonisty v Grónsku, obyvatele Velikonočního ostrova a dlouhý seznam dalších společností.

Naše dnešní civilizace je globální. Má to velké výhody. Neúroda v jednom regionu neznamená automaticky hladomor, potraviny se dováží z oblastí, kde úroda byla dobrá. Problém spočívá v tom, že konkurence a ekonomická optimalizace trhů vede k samému kraji ekologické únosnosti na celosvětové úrovni.

Nyní mnohým dochází, že jsme jako lidské společenství tento limit z neznalosti a z chamtivosti na mnoha místech překročili.

Britský precedens

Nacházíme se v obdobné situaci jako Velká Británie v poslední čtvrtině 19. století, i když dnes jde doslova o celý svět.

Do té doby vládly v průmyslu otřesné podmínky. Pracovali i děti, a dospělí pracovali tolik hodin a za tak špatných podmínek, že průměrná délka života dělníků v městech nestačila k reprodukci pracovních sil, tj. k výchově další generace dělníků.

To pro průmysl nepředstavilo problém, dokud se dělnická třída doplňovala z čerstvých příchozích venkovanů. Ke konci 19. století však poměr městského obyvatelstva k venkovskému vrostl natolik, že venkov úlohu zásobárny populace již déle nemohl splnit.

Vládnoucí třída byla rozdělená jako je dnes. Na jedné straně byli Cameronovi a Goreovi, kteří prosazovali reformy k nápravě nastalé nerovnováhy, protože měli zájem o dlouhodobé fungování systému.

Na straně druhé byli Klausové a Bushové, kteří hleděli pouze na krátkodobé zájmy svého nejrychlejšího obohacení. Odmítali cokoli změnit, sabotovali a zpochybňovali inspekce a vládní zprávy o zdravotním stavu pracujících a nařikali, že zákaz dětské práce a regulace pracovní doby zruinují průmysl.

Klaus a Bush v tomto souboji jednak reprezentují ty sektory kapitálu, které by na případné regulaci nejvíce prodělaly, tj. ropné společnosti a uhlobarony. A za druhé artikulují strach celé vládnoucí třídy z toho, že zpochybnění dosavadní ekonomické ortodoxie předvede širokým vrstvám lidí, že systémové změny jsou možné. Co, když pak budou chtít další změny?

A tak Klaus dnes maluje na zeď mediální a politické spiknutí environmentalistů, „lidí s ambicemi omezovat naše svobody“ a mluví o tom, že „environmentalisté jsou schopni vyvolat ‚vzpouru davů‘.“ (HN 16.5.07, str. 11)

Ke každé velké debatě uvnitř vládnoucí třídy se vyjadřují i společenské síly mimo ni. Dělnické hnutí se např. jednoznačně vyslovilo za zrušení otroctví a později dětské práce a za omezení pracovních hodin.

Když vypukly v 60. letech minulého století frakční boje uvnitř československé vládnoucí třídy o tom, jak čelit ekonomické krizi, obyčejní lidé podporovali Dubčekovo křídlo a jeho program mírné

liberalizace, které proto až do doby vnějšího zásahu mělo vůči konzervativcům navrch.

Jak tehdy Dubček nebo později Gorbačov, tak i např. Al Gore se obrací pro podporu na širší obyvatelstvo, aby přinutil své odpůrce k vyklizení svých pozic.

Za takových okolností se dnes antikapitalistické hnutí vyslovuje jednoznačně za záchranu klimatu. Tato shoda postojů v jednom bodě však ještě neznamená stejnost ostatních záměrů a zájmů a už vůbec ne spiknutí.

Jak na záchranu klimatu?

Ve své knize uvádí Klaus skoro na závěr, na str. 126, některé rady. „Zhasíme zbytečně svítící žárovky. Přiměřeně si topme a ještě přiměřeněji si ‚chladíme‘, protože leckdy stačí otevřít okno. Nemějme největší možná auta. Neříkejme veřejné dopravě ‚socka‘, což mě osobně velmi uráží.“

To udivuje po tom, co tolik psal o spontaneitě a samovolném vývoji.

Mně to ale navíc připomnělo mail, který jsem nedávno dostal přes mezinárodní mailinglist Greenpeace. V něm mě vyzývali, abych si pro záchranu planety ve sprše zpíval! Až písnička skončí, mám zavřít kohoutek a tak všichni ujdeme klimatickým změnám.

Tato shoda Greenpeace s Klausem je silná indicie toho, že individuální řešení pro ekologickou krizi jsou zcela bezzubá. Jít proti systémové chybě na úrovni osobní, nedává smysl.

Stejně tak koncept „síly spotřebitelů“ není moc účinný. Např. Klaus má jen za jeho prezidentování 400 tisíc korun měsíčně. Navíc on a úzká skupina jemu podobných rozhodují např. o strategických investicích v energetice. Proti tak soustředěné síle jsou naše platy trpasličí.

Musíme žádat řešení jako celoplošnou, spolehlivou, komfortní a levnou hromad-

nou dopravu.

Levice

Potřebujeme dobře tepelně izolované budovy, kombinovanou výrobu elektřiny a tepla, účinnější a šetrnější elektrospotřebiče a motory, potřebujeme všeobecně přístupnou antikoncepci. Nejúčinnější cestou je právě ta, které se Klaus tak bojí – „vzpouza davů“, tj. demokratické požadavky v zájmu lidí, ne kapitálu.

Chudí nesou skryté náklady „externalit“ nejvíce, ať už v podobě zrušení dřívě úrodných krajín v Africe, záplav v Bangladéši nebo uvěznění v New Orleansu po hurikánu Katrina. Je nás mnohem více než těch, kteří nás do ekologické krize přivedli a z chamtivosti nic nechtějí změnit.

Jedině zásadní demokratizace společnosti a její kontrola nad výrobou může zajistit její „trvalou udržitelnost“.

Zároveň by taková demokratizace měla výhodu, že bohatí si z chudých nemohou dělat „ekonomický zdroj“ přes limity udržitelnosti důstojného života. Klaus tak miluje trhy, protože bohatství pro něj teče plným proudem, zatímco na „periferii“, daleko od něj, lidé umírají. Ve vesničkách v Andách, na chodnicích Washingtonu a pod mosty v Děčíně.

Asi jen těžko se můžeme jednoduše vrátit k demokratickým mechanismům dřívějších netržních společností. Naše společnost je přece jen mnohem větší a komplexnější. Ale zároveň máme k dispozici nové prostředky k zvládnutí takového projektu.

Zdiskreditovat takovýto pokus pouhým poukazem na „minulý režim“ je však scestné, jelikož tam o žádný pokus o demokratizaci nikdy nešlo.

Úkol revoluce, zásadní změny společnosti, získává klimatickou krizí na naléhavosti.

THOMAS FRANKE

Jste to, co jíte, nebo to, co děláte?

Jste to, co jíte! je název reality show vysílané jednou domácí soukromou televizí. Každý týden se v pořadu představí jeden zoufalec (většinou jde o ženu), který už delší dobu marně usiluje o zhubnutí.

Jak říká reklamní slogan pořadu, „na pomoc jim přichází doktorka Kateřina“, specialista na výživu. Ta po vstupních zdravotních testech naordinuje tluštíčkům na dobu několika týdnů přísný dietní režim.

Ze dne na den jim změní od základu jídelníček a zavede do jejich režimu cvičení. Učí je zdravě nakupovat a vařit. Její celkově velmi direktivní přístup k hubnoucím se ale zakládá především na metodách vnější kontroly, využívá šokového efektu, zahanbení tluštíčků a jejich zhnusení nad vlastní osobou. Doktorka namátkově přichází k pacientům domů a prohlíží jim lednici, skříňky, odpadkový koš, použité nádoby, sleduje je skrytou kamerou, aby si ověřila, zda-li dietu dodržují.

Obezita

Přístup televizní dietoložky je sice mediálně atraktivní, z hlediska trvalého vyřešení problému obezity ale neobstojí. Obezita je klasifikována jako tělesné onemocnění. Jakožto vedlejší komplikací jiných chorob se jí zabývají hlavně zdravotníci, v poslední době i specialisti v kosmetických centrech. Ne vždy je však obezita výsledkem orgánové dysfunkce nebo metabolického onemocnění. Na vzniku nezdravých stravovacích návyků a potažmo na obezitě se podílí kromě špatné osvěty i psychika v součinnosti s vlivy okolního prostředí člověka, jeho sociální vztahy, celý jeho životní styl a pracovní podmínky.

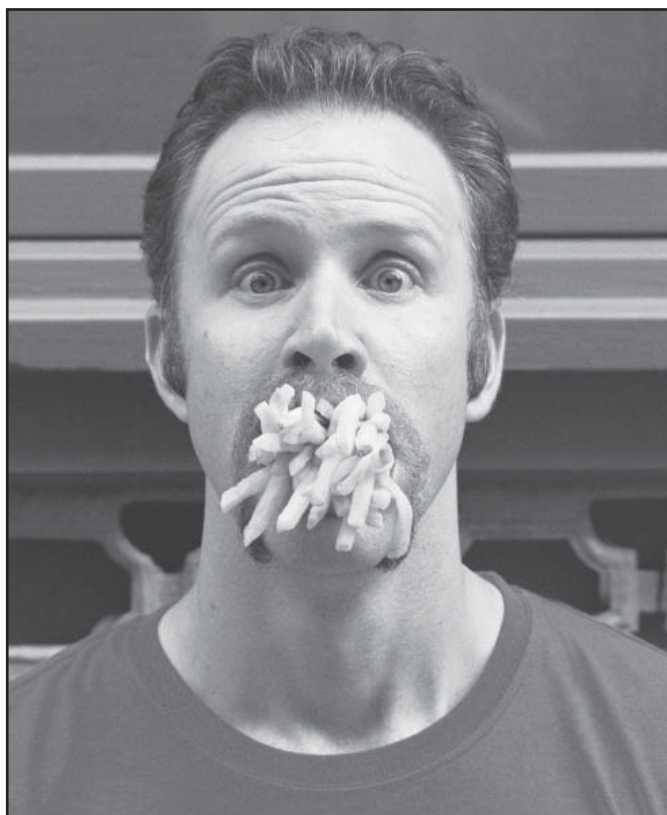
Svoboda vs. direktivita

Přístup doktorky Kateřiny je příkladem v medicíně převládajícího mechanistického vidění pacientů. Myslím,

že o obezitě by měli začít z větší části pečovat také psychologové a psychoterapeuti. Pouze medicínský přístup hledající souvislosti výhradně mezi přijatou a vydanou energií nestačí.

Například humanisticky

jedlíka hrají. Pochopení hlubších příčin nutkavého přejídání je pro zdárné léčení nezbytné. Zmíněná specialista na výživu se příčinami obezity, jinak než analýzou snědené potravy, nezabývá. Místo toho zaujímá v jejich životě pozici

orientovaní terapeuti pohlíží na člověka komplexně. Klienta vidí jako aktivní, svobodnou bytost, která se sebeaktualizuje a angažuje se ve svém životě. Není pouze loutka vstupních stimulů a výstupních reakcí na stimuly. Právě fakt, že hubnoucí v pořadu „Jste to, co jíte“ mají za sebou již celou řadu marných pokusů o redukci váhy, nasvědčuje tomu, že příčina obezity nemůže být odstraněna pouhou změnou jídelníčku a vnější kontrolou jiné osoby.

Změna jídelníčku musí být doplněna zjištěním jakou úlohu jídlo a přejídání v životě

trestajícího dozorce, hrozí a šokuje je před zraky milionů diváků. Hubnout vlivem zásahu vnější autority má ale jen dočasnou účinnost, protože samotná příčina přejídání zůstává nevyřešena.

Nemoc spodní sociální vrstvy

Čas od času se můžeme dočíst, že obezita je nejrozšířenější nemoc ekonomicky vyspělých zemí. Největší počet lidí trpících obezitou je v USA. Nemalé problémy s obezitou má i jiná velmoc, Velká Británie. Česká republika je na žebříčku obezity rovněž na

předních pozicích. Obecně je v médiích tendence připisovat příčinu obezity Američanům hamburgerům, Coca-Cole a pohodlnému životu na čtyřech točících se kolech. To je bezesporu pravda. Problém obezity je ale ještě složitější.

Obezita dnes není nemoc bohatých a už vůbec ne znakem blahobytu. Naopak. Je to nemoc lidí špatně placených profesí a nízkého sociálního postavení. Ti superobézní Američané a tluštíci z pořadu „Jste to, co jíte“, jsou oběti nejenom svých nezřízených chutí, ale jsou oběti i svého sociálního postavení a pracovního zařazení. Toto tvrzení může doložit i fakt, že právě v USA a ČR, zemích s nejdelší pracovní dobou, je i největší výskyt obezity. Naopak země s nejsilnější sociální politikou a výrazně kratší pracovní dobou jako jsou skandinávské země, Belgie (Vlámská část) a Holandsko jsou země s nízkým výskytem obezity. O těchto souvislostech se v médiích většinou nemluví.

Snězte víc za méně peněz

Rozšiřující se obezita především v nižších sociálních vrstvách souvisí ještě se dvěma fenomény. S marketingovou politikou supermarketů a s potřebou politicky a ekonomicky dominující třídy umlčet pracující třídu tím, že jim zaplní žaludky. Obchodníci nabízejí cílové skupině ekonomicky slabších zákazníků zvýhodněné cenové nabídky „více za menší cenu“.

Zbožím přeplněné obchody (a sklady obchodů) v USA jsou podobnými nabídkami proslulé. Zbavují se tak ne kvalitních potravin po balících a kartonech a zákazník má dobrý pocit z toho, jak výhodně nakoupil. Bohatí obchodníci zacpávají pusy chudým

jídlem, které je levné; na cukry a tuky bohaté, ale přitom výživově nehodnotné; nekvalitní; chemicky konzervované, ale rychle servírovatelné. Naopak neprůmyslově vyrobené bio potraviny jsou pro nemajetné nedostupným luxusem. Paradoxem potom zůstává, že výživovou hodnotou se strava obézních lidí blíží stravě podvyživených lidí ve třetím světě. S tím rozdílem, že mají nekvalitního jídla více.

Obezita jako znak třídní příslušnosti

Kromě obezity jako špatného stravovacího návyku se tedy na ni můžeme dívat i v kontextu třídního postavení. Mnoho zaměstnanců z dělnických profesí bojuje s nadváhou v důsledku špatných pracovních podmínek. Dlouhé pracovní hodiny s třiceti, někdy jen dvaceti minutovou přestávkou na oběd jsou dohodou řady dělnických profesí po celém světě.

Většinu pracujících se může o pravidelném přísunu potravin a tekutin, rozděleném do pěti denních porcí, jenom zdát. Nedostatečný čas na jídlo a trávení, celodenní únava, nehodnotné vysoce kalorické jídlo, spěch a stres mají negativní vliv na metabolismus. Relaxovat může člověk až pozdě večer a právě tehdy dochází nejčastěji k přejídání, které způsobuje obezitu. Doslova záchvaty požívání velkého množství jídla nejsou výjimkou.

„Nejraději mám kolu a brambůrky“

Ruku v ruce s výše popsanými trendy ve stravování nižších sociálních tříd jdou i změny v hromadném stravování dětí. Úroveň školních stravovacích zařízení není ale o moc lepší než u dělnických profesí. Tak například v USA

není v mateřských ani základních školách tradice jídelen a teplých obědů. Stravování dětí je ponecháno na soukromých prostředcích. Děti dostávají z domova pouze sendvič, chipsy a sladkou limonádu.

Ve Velké Británii byla řada školních jídelen zprivatizována. Soukromé firmy jídelny zavírají a nahrazují je personálně nenáročnými bufety nebo automaty s nevyživnými potravinami. V českých krajích sice tradice školních jídelen přetrvává, školy se ale potýkají s tak malými financemi, že obědy jsou často vyráběné z instantních polotovarů a čerstvou zeleninu v nich nenajdete jak je rok dlouhý. Čokoládová tyčinka jako zákusek je levnější než jablko. Už v dětství si tak děti formují špatné stravovací návyky a budují si základ pro obezitu.

Odvrácená strana obezity

Životní styl v dnešní na výkon a zisk orientované společnosti ale nezpůsobuje jen obezitu. Tak jako se rozevírají sociální nůžky mezi bohatými a chudými, rozevírají se i mezi tlustými a hubenými. Podmínkou úspěchu v dnešní době je zdravý a mladistvý vzhled, který bez diet, sportu a plastických operací není jednoduše udržitelný. Výsledkem tohoto trendu je i narůstající počet poruch příjmu potravy typu bulimie (impulzivní požívání velkého množství potravin a jeho následné vyzvracení) nebo anorexie (hladovění, které může vést až ke smrti). Ani závislosti na dietách, diureticích (močopudné léky) práscích na potlačení hladu nebo na pravidelném cvičení či striktně racionální nebo bio výživě nejsou dnes výjimkou. Se zde uvedenými poruchami se potýkají častěji lidé orientovaní na úspěch, na výkon

a na přijetí druhými. Častěji ženy než muži.

Touha po štěstí a svobodě

Společným jmenovatelem přejídacích se tlouštů i neurotických dietářů je, tak jako u všech lidí, touha po štěstí. Ekvivalentem štěstí ale není ekonomické bohatství, i když na cestě k němu dostatek finančních prostředků výrazně pomáhá. Štěstí a spokojenost spočívají v první řadě v naplňujících mezilidských vztazích. Zadrhé je štěstí jedině podmíněno mírou osobní účinnosti na okolní svět.

Odborný anglický termín self-efficacy znamená přesvědčení a víru jedince, že může sám měnit a kontrolovat události, které ovlivňují jeho život. Povědomí self-efficacy determinuje lidské myšlení, pocity, ovlivňuje motivaci a chování. V případě, že se člověku takového pocitu nedostává, přisuzuje podle naučeného vzoru příčinu selhání většinou sobě, své neschopnosti, slabé vůli, ošklivosti apod. Hledá si náhradní zdroje uspokojení, např. již zmíněné jídlo.

Po sebeobviňování přicházejí deprese. Nekonečné kolečko výčitek, snahy začít znovu, selhání a touhy po úspěchu a spokojenosti se roztáčí stále větší rychlostí. Výsledkem je prohlubující se závislost, v tomto případě vzrůstající obezita, větší ztráta svobody a víry v osobní schopnosti věci změnit. Obávám se, že výše zmíněný pořad podobné problémy nejenom že neřeší, ale naopak je dále prohlubuje. Ráda bych pacienty, kteří pod dohledem kamer zhubli, viděla za rok. Tuhle realitu už ale žádná reality show neukáže.

HELENA FRANKE

SocSol v hnutí

Když je hladina klidná, i vlny způsobené malým kamenem jsou viditelné.

SocSol není velkou skupinou, naše aktivita je však důležitá i v rámci ČR.

1998 je rasisty zavražděn zahraniční student. SocSol iniciuje sérii bouřlivých protestních demonstrací. Vzniká Iniciativa proti rasismu. Její aktivisté např. přelepují volební billboardy Republikánů, pořádají blokády volebních stánků. Přispějeme k tomu, že v českém parlamentu nesedí fašisté.

2000 v Praze se připravuje sjezd MMF, symbolu sociální a ekologické devastace v globálním kapitalismu. SocSol se aktivně zapojuje do Iniciativy proti ekonomické globalizaci (INPEGU).

Protesty jsou velkým úspěchem hnutí. Na demonstraci se sjede 15.000 lidí, finančníci končí o den později.

2002 Ve Florencii se koná první Evropské sociální fórum (ESF). Zde probíhá miliónový protest proti chystané invazi do Iráku. SocSol jako jediná česká antikapitalistická skupina pořádá na fórum výpravu.

Organizujeme také početné kontingenty z ČR na následná ESF v Paříži a Londýně.

2003 Bush útočí na Irák. SocSol inspiruje vznik Iniciativy proti válce a podílí se na jejím fungování. Iniciativa se stává ohniskem demonstrací proti chystané invazi.

I v lidé v ČR se tak zapojí do největší světové protiválečné demonstrace v dějinách. 15.2.2003 protestuje 15 miliónů lidí.

USA a Británie dnes uvažují, jak se stáhnout. K tomu značně přispělo protiválečné hnutí.

2006 plánuje se vybudování raketové základny. Vzniká Iniciativa Ne základnám. Do této doby sdružuje více než čtyřicet organizací, organizuje petiči, debaty, demonstrace a happeningy. U vzniku však byly skupiny pouze tři – a hádejte, kdo byl zase u toho?

Zastavení základen by bylo velkým vítězstvím demokracie v ČR a posílením hnutí proti globálnímu kapitalismu a válce.

Solidarita je Váš časopis

Zaujaly Vás články v tomto čísle? Časopis Solidarita se snaží přinášet zprávy z protiválečného a antikapitalistického hnutí, stejně jako analyzovat situaci v ČR. Předplatte si Solidaritu a dostáváte aktuální číslo vždy, když vyjde. Jsme otevřený časopis, který přivítá Vaše příspěvky a podněty. Kontaktujte nás!

Brazílie: tentokrát bez klíčů

V Brazílii proběhly dne 23.května vlny demonstrací a kdekdo zahájil stávkou. Pochopitelně university, ale i zaměstnanci některých ministerstev a několik poslanců za vládní stranu PT (*Partido dos Trabalhadores*) a mnozí další byli ve stávce. V úterý dokonce zahájila znovu stávkou i část Federální policie, ale z důvodů jim vlastních a odlišných.

Do hlavního města Brasília přijeli zástupci zúčastněných organizací, především odborových z ostatních států Brazílie.

Hlavními celobrazílskými organizátory byly odborové organizace CUT (*Central Única dos Trabalhadores*), CONLUTAS (*Coordenação Nacional de Lutas*), CONTAG (*Confederação Nacional dos Trabalhadores na Agricultura*), SINDSEP (*Sindicato dos Ser-*

vidores Públicos Federais).

Mezi důležité organizace patří MST (*Movimento dos Trabalhadores Rurais sem Terra*). Ti měli v hlavním městě zástupce, ale masově se zúčastnili v jiných částech země.

Studentů míra vrchovatá. Z politických stran byly v Brasília nejviditelnější a nejslyšitelnější PSOL (*Partido Socialismo i Libertade*) a PSTU (*Partido Socialista dos Trabalhadores Unificado*). Ty poslední decentně a náhodou provázela malá, tichá skupinka vojenské policie. Začátek demonstrace byl před katedrálou a pak se šlo po Esplanada dos Ministérios, kde jsou ministerstva jedno za druhým, až k budově Kongresu, před jehož vchodem byla řídka řada policistů.

Důvodů k demonstracím a

stávkám je bohatě, ale dají se shrnout do několika bodů:

sociální politika vlády, snížení investic do školství, zdravotnictví, veřejných služeb, infrastruktury, návrh zákona, který by zhoršil situaci pracujících i důchodové zabezpečení, obzvláště drsné pro univerzitní profesory v São Paulo, znemožnění nutné agrární reformy, jinými slovy neoliberalismus, cvičiště kapitalismu posledních dnů. Strana PT, kterou genius 21. století Gilles Deleuze nazval „stranou bez bosů“, se nyní mnoha lidem v Brazílii jeví jako „strana pro bosy“. Lulova hvězda bledne a pohasíná, a ta kterou nosil na klopi saka takřka zbělala. Také návštěvou Bushe, zákrokem policie proti demonstrantům, a následující Lulovou cestou do USA se mnohým mnohé

ozřejmilo. Nebo se mýlí neboť jsou slabé víry? Slabé víry v čas? O Iráku, Afganistánu a brazilských vojácích na Haiti byla na demonstracích také řeč. Pak jsme měli návštěvu papeže, po které zůstal zcela jiný dojem nežli ve Vatikánu vyžadovali. Papežova omluva za zločiny kolonizátorů po tolika staletích spíše pobavila jednu a rozesmutnila jiné.

V hlavním městě proběhla demonstrace bez problémů, v klidu a míru, což neplatí pro celou Brazílii. Na několika místech došlo k nehezkým srážkám s policií.

V portugalštině znamená chaves (psáno se „s“) klíče.

Brazilského Cháveze zatím nemáme.

JOSEF MIKOVEC

Svrhnout vládu, zavraždit Topolánka!

Během uplynulých pár týdnů se znovu začalo mluvit o Venezuele a jejímu prezidentovi Hugo Chávezovi. I česká média upozorňovala čtenáře a diváky na poměry v této, pro mnohé exotické, zemi.

Přestala totiž vysílat jedna z opozičních televizí, RCTV, a média interpretovala tento fakt, jako z vůli autoritářského presidenta, jež omezuje svobodu projevu. Volala po diktatuře a ukazovala pouliční demonstrace proti rozhodnutí úřadu. Pozorovatel měl často pocit, že televize byla z noci na den obsazena a nahrazena jinou, nota bene patolízalskou vůči Chávezovi.

Fakta ale spočívají v trochu jiné rovině. RCTV vypršela licence pro vysílání, která dle zákona z roku 1987 (kdy Chávez nebyl v žádném případě u vlády) má 20leté trvání. Navíc televize

nepřestala zcela vysílat, protože může pokračovat vlastní fungování přes kabel, satelit či internet, což ostatně již dělá. Byla důvodem neprodloužení licence osobní zášť Cháveze vůči RCTV, která se aktivně podílela na puči v roce 2002 proti němu? Jednoznačná odpověď, ač kladná či záporná, není asi možná. Proto jakoukoliv takovou osobně považují za spekulaci.

Neprodloužení licence ale zapadá do logiky, kterou prosazuje bolívarská revoluce: vytvořit novou rovnováhu mezi soukromým a veřejným prostorem, kde by ten druhý

měl být silnější a kde by občané mohli aktivně rozhodovat o jeho osudu. V současné době taková rovnováha v mediální sféře není. Téměř 90% televizního trhu je kontrolován čtyřmi soukromými (a zuřivě proticházevskými) kanály: RCTV, Globalvision, Televen, Venevision. Dále 79 z 81 regionálních vysílání je v soukromých rukou, stejně jako 706 ze 709 rádiových stanic a 118 ze 118 tištěných novin. Uvolněné vlny RCTV byly využity novou veřejnoprávní televizí Tves, která má zaručovat právo na objektivní informace, jež je zakotveno v ústavě z roku

1999.

RCTV, společně s ostatními třemi největšími kanály, naopak byla několikrát napomenuta Pozorovatelským úřadem pro lidská práva OSN za neobjektivnost. Nejsilnější kritika zazněla v roce 2002: „média jsou dalece od podávání pravdivých a poctivých informací, naopak ve většině případů hledají, jak vyprovokovat nespokojenost občanů na podporu extremistického křídla opozice“.

V roce 2002 RCTV totiž hrubě zkrátila informaci o puči proti Chávezovi: nejprve odvysílala, že prezident podal

dobrovolně demisi, když naopak byl zajat vojáky, a dny potom, když do ulic vyšly milióny Venezuelanů, aby svého presidenta podpořili, nevysílala nic jiného než telenovely a kreslené filmy. Navíc jejich zpravodajství již dlouhou dobu, a částečně i po neúspěšném puči, vyzývala obyvatelstvo, aby svrhlo vládu a Cháveze zabilo. Jak by snášela současná zpívající česká vláda, kdyby na Nově vyzývali: „Svrhněte vládu, zavražděte Topolánka!“?

Obavy o informační pluralitu ve Venezuele se zdají neopodstatněné. Od nástupu Chaveze k vládě a od zrodu nové ústavy v roce 1999, která zaručuje plná práva na svobodné informaci, nebyl ve Venezuele zabit ani jeden novinář. Naopak v Kolumbii, Mexiku a jinde se vraždy novinářů, kritických k místním pravcovým, tudíž „demokratickým“, režimům, stávají často. Pluralita zůstává zajištěna i tím, že vysílání pokračují i ostatní tři opoziční kanály a ostatní zpravodajské

prostředky volně pokračují ve své práci. Naopak pluralita byla posílena vstupem na obrazovky nového subjektu: veřejnoprávní televizi. Ačkoliv ji evropská média pojmenovali hned televizí Chaveze, nelze ji takhle jednoznačně odsoudit, aniž by začala vůbec vysílat. Je snad podle těchto médií BBC blairovská, nebo ČT topolánovská?

Označit Chaveze za diktátora, který omezuje svobodu tisku je tedy lež. Je třeba nejdříve dokázat, že média, která jsou ve Venezuele pluralitní, jsou zastrášována a utlačována. Toto se během osmi let Chavezovi vlády nestalo. Žádná čistka neproběhla ani po puči v roce 2002, kdy média šla za rámec svobody tisku a demokracie: podporovala svržení a zavraždění svobodně zvoleného presidenta. Chavez jen prosazuje směr, ke kterému mu dalo mandát 62.84% voličů. Je to směr opačný, než privatizace, která vládne a vévodí v Evropské unii. Je to směr vytváření

veřejného prostoru a majetku, kde o jeho využití mohou svobodně rozhodovat všichni členové společnosti. Je to model opačný liberalismu, kde naopak rozhodují jen někteří a ostatní jen poslouchají, popřípadě trpí.

Média musí označit bolívarskou revoluci za diktaturu, aby udržela určitou kulturní hegemonii. Nejde jim vůbec o pluralitu zpravodajských prostředků. Např. v Mexiku se dvě největší televize, TV Azteca a Televisa, snaží prosadit zákon, který by učinil jejich licence časově neomezenými a hlavně by zabránil vstup nových kanálů na trh: ticho po pěšině. Co říci o Hondurasu, kde si místní vláda vymínila vlastní dvouhodinové šoty deset dnů před volbami?

Ale není opravdu třeba plout za oceán, do krajin nezměrných tropických lesů, průhledně modrého moře a chudoby. Stačí si připomenout situaci, kterou žila Itálie od roku 2001 do roku 2006. Tenkrát byl premiérem jeden

takový trpaslík, jinak vlastník poloviny televizního trhu na apeninském poloostrově, říkají mu Silvio Berlusconi. Další polovina televizního trhu byla obsazena veřejnoprávní televizí. Tak tento mužík, těsně poté, co se ujal žezla, vyměnil dozorčí radu tak, aby v ní měl většinu, převzal dva nevlivnější veřejnoprávní kanály, vyhodil všechny novináře, kteří ho během volební kampaně kritizovali nebo dokonce karikovali. K jeho cti nutně podotknout, že jeden kanál nechal další polovině voličstva, které se vyjádřilo proti němu, a měl tak jen 80% veškerého televizního trhu. Samozřejmě se nepočítají různé týdeníky, měsíčníky či deníky, rádia a internetové portály.

On v žádném případě diktátorem nebyl. Na rozdíl od Huga Chaveze totiž je jeden z nejbohatších mužů světa, vlastní několik nadnárodních společností a je dobře zavedený u vlády USA i u Světové banky.

JAKUB HORŇÁČEK

Socialismus se rodí zdola, ne díky státu

Polemika, kterou vyvolal záměr venezuelského presidenta sjednotit veškeré jeho příznivce do jediné strany, je dobrou možností k neustále otevřené (a nutně bez definitivních konců) debatě o „jiném světě“, ke kterému mnozí z nás vzhlíží. Jak poznamenal venezuelský sociolog Edgardo Lander, je nemožné postoupit v debatě bez vyhodnocení „reálného socialismu.“

Pro nás, kteří se vzdělali v duchu Marxova myšlení je nevyhnutelným orientačním bodem přítomná i minulá zkušenost „dějinného pohybu probíhajícího před našimi zraky“ (Manifest komunistické strany).

Cesty latinskoamerických hnutí mají těsnou vazbu s metaforami, které Marx používal pro popis jeho vize nového a revolučního světa. Marx se nesnažil zformulovat „teorii revoluce“, jak mu to přisuzují mnozí z jeho příznivců, ale spíše se omezil na myšlenky vyplývající z konkrétní zkušenosti. Jeho teoretické myšlenky chtěly

posunout skutečná hnutí, nikoliv ukazovat jednu jedinou, bezčasovou a nehistorickou cestu, platnou pro všechny časy a místa.

Dle zkušeností Pařížské komuny Marx vzpomněl, že dělnická třída „nemá nějaké předem připravené utopie, které by chtěla zavádět par décret du peuple...nepotřebuje uskutečňovat ideály, ale jen uvolnit prvky nové společnosti, které se už vyvinuly v lůně hroučící se staré buržoázní společnosti“ (Občanská válka ve Francii). Za jiných okolností Marx používal přirovnání revoluce k porodní bábě: revoluce nerodí novou

společnost, ale pomáhá jí na svět. Marx nikdy neoznačil stát jako klíčový prostředek k budování socialismu: je to naopak instituce, kterou považoval za překážku na trase osvobození.

Před našima očima se jeví pestré praktiky sociálních změn, jenž vyrůstají v tělech různých hnutí, od pralesů Lacandona až po Patagonii. Jsou to originální výtvoři částí „jiné společnosti“ (domorodci, bezzemkú, nezaměstnaných, chudých naperifériíměst), které vznikají na okraji trhu a jsou v protisměru vůči kapitalistické akumulaci. Obecně vzato, tyto zkušenosti neodpovídají již

navrženým modelům toho či jiného politického proudu – „zásadách vymyšlených nebo objevených tím nebo oním oprávcem světa,“ jak se tvrdí v Manifestu komunistické strany – ale spíše se napájí z neutuchajících pramenů kultur a tradicí těch dole („de los abajos“). A protože ty kultury jsou mezi sebou rozdílné, stejně rozdílné jsou i plody, které vytváří. V prostoru hnutí, které jsou často „jiné společnosti“ v pohybu, se vynořují nové možnosti vzdělání, zdravotnictví a výroby, zakořeněné v nekapitalistických společenských vztazích.

Jižní Amerika:

Dělníci v obnovených továrnách (továrny, které prošli krachem, kde dělníci zamezili rozprodání strojů a sami se ujali výroby, pozn. překladatele), pracující bez nadřazených a podřazených, objevují nové možnosti dělby práce bez hierarchického rozdělení. Zemědělci budují nové usedlosti i spolupráci, jejichž podmínkou je opravdový revoluční převrat v zemědělské kultuře. Domorodci znovu nalézají vlastní tradiční medicínu a nezaměstnaní vynalézají nové zboží, které si mezi sebou vyměňují. V těchto místech se vzdělání často proměňuje ve vzdělání mezi rovnými a bere na sebe osvobozující rysy, protože se rozpouští vztah „učitel-žák“, tak klasický pro školní třídy.

Zda-li má někdo zájem popsat tvář budoucího socialismu, nezbyvá mu než pozorovat tyto světy, aby pochopil rysy, které se vytváří v těchto malých světech a

kteří jsou zárodky nového světa. Nevíme, jaký bude socialismus, protože jeho podoba vyrůstá ze zkušeností boje všech utlačovaných, jenž v něm vyjadřují vlastní tvůrčí možnosti. Je to přesný opak obrazu vytyčené brázd, kterou stačí jen poorat, tolik uznávaného určitými revolucionáři. Socialismus, vnímaný jako státní vlastnictví výrobních prostředků a jejich rozvoj, neskutečně zkrachoval.

Nový svět se vytváří zevnitř - ven se rozšiřuje se horizontálně, mimo a v protisměru vůči etablovaným institucím. Pro porod této nové společnosti se zdá nutné použít jeden nástroj se státním rysem, neboli sílu či organizované násilí, které je těmi kleštěmi, které přštípají okovy. Hned poté, se ale kleště musí odhodit, abychom se vyvarovali toho, že se stanou hodnotou sami pro sebe, aby nepoškodily tvář nového světa.

Ve Venezuele socialismus má dvě možnosti. Buď se zakoření v tisících iniciativách těch zdola („de los abajos“), ve více než 6 tisících zemských výborů (orgány samovlády občanů) nebo ve více než 2 tisících akcí („mesas“) pro vodu, v místech kde milióny osob sami rozhodují o vlastních životech, nebo se zakoření ve státním aparátu. V tomto případě na sebe stát bere rozhodování ve výrobě, zdravotnictví, vzdělání a, s postupem času, v každé oblasti života. Stát bude stále silnější, centralizovaný, který si vytvoří společnost dle obrazu svého: uniformní, samu sobě podobající se a bez možností alternativ či nesouhlasu. Tuto cestu již známe. Určitě přináší zlepšení ekonomické situace obyvatelstva, ale nemá co do činění se socialismem a osvobozením. Vztah „rozkaz-poslušnost“, jeden ze základů kapitalismu a státu, bude nadále jedním z pilířů společnosti.

Tento modle má jednu výhodu. Předvídatelnost. Již se ví, kam směřuje, kdo má kormidlo a kdo plní rozkazy. Naopak cesty, kterou vedou k jinému světu, k socialismu řekněme, jsou nejisté, nevyzpytatelné a musí být neustále vynalézány. Modely neexistují. Dle mého názoru, nejrozvinutější zkušenost samovlády „de los abajos“, jsou Juntas de buen Gobierno (sbory dobré vlády) v Chiapas, kde se všichni učí vládnout si a tak rozbíjí stát. Jsou to ale spíše neuchopitelné orientační body, důkazy, že je možné jít i za to, co již je, a za již vytyčené cesty: víc než jedno století historie dokazuje, že vytyčené cesty vytváří znovu nesnesitelné formy represe.

RAÚL ZIBECHI

(Příspěvek převzatý z týdeníku-měsíčníku Carta etc, z diskuze o Venezuele)
přeložil JAKUB HORŇÁČEK

Šestidenní válka:

Sionismus, imperialismus a antiimperialismus I.

Na červen tohoto roku připadá již čtyřicáté výročí tzv. Šestidenní války, události která zásadním způsobem ovlivnila poměry na Blízkém východě. Její důsledky přetrvávají až do současnosti. Není to však jediné kulaté výročí, které souvisí s Palestinou (Izraelem) a jež si letos připomínáme.

Na červen tohoto roku připadá již čtyřicáté výročí tzv. Šestidenní války, události která zásadním způsobem ovlivnila poměry na Blízkém východě. Její důsledky přetrvávají až do současnosti. Není to však jediné kulaté výročí, které souvisí s Palestinou (Izraelem) a jež si letos připomínáme. Právě na letošní rok připadá 90. výročí tzv. Belfourův deklaráce, 60. výročí rezoluce OSN o rozdělení Palestiny, 30. výročí vítězství krajní pravice (Likud) v izraelských volbách a počátku jejího následného dlouhodobého opanování politické scény. Právě na letošní prosinec

připadá dvacáté výročí Intifády. V následujícím článku se pokusím nastínit genezi konfliktu v tomto regionu.

Neuhasinajíc antisemitismus v Evropě, projevující se nejen strašlivými pogromy v carském Rusku, ale také nárůstem protizidovských postojů na Západě (zejména v souvislosti s tzv. Dreyfusovou aférou v „osvícenské“ Francii), zproblematizoval koncepci emancipace židů prostřednictvím asimilace. Theodor Herzl přišel s koncepcí (která má ovšem starší kořeny), že jedinou reálnou cestou židovstva

k rovnoprávnému postavení je pojmát sebe sama jako specifický národ a usilovat o zřízení vlastního národního státu, nežít tedy již v rozptýlení mezi ostatními národy. Herzl inicioval založení Světové sionistické organizace. Tak se zrodil moderní židovský nacionalismus, tzv. sionismus.

Role Británie

Druhý kongres Světové sionistické organizace prosadil koncepci (na které budou i později sionisté neústupně trvat)¹, že židovský stát má vzniknout jedině v Palestině², tedy na území, kde již ve starověku

existoval a kde má být (podle náboženských představ) po příchodu Mesiáše tento znovu obnoven.

Dohodu a dobré vztahy s usedlým arabským obyvatelstvem považovali původní sionisté za nezbytný předpoklad svého projektu. Dokonce i v tzv. Balfourově deklaráci jsou garantována práva nežidovských obyvatel Palestiny.

Co je to Balfourův deklaráce? Jedná se o příslib Velké Británie sionistům, že jim bude v Palestině umožněno zřídit svou národní domovinu. Je třeba podotknout, že v době vyhlášení této deklaráce,

Šestidenní válka:

v roce 1917, Velká Británie Palestinu neovládala. Tu měla získat až po svém vítězství ve válce. Sionismus se snažila využít jako jeden ze svých nástrojů ovládnutí regionu. Od samého začátku je tedy židovský nacionalismus prostředkem pro uplatňování velmocenských zájmů (strategická poloha suezský průplav, ropa až později). A je třeba dále podotknout, že ještě před vyhlášením Balfourovy deklarace přislíbila Velká Británie Palestinu hašimovskému králi Husajnovi, vůdci arabského světa té doby, za pomoc při rozvrácení Osmanské říše.

Rozdělení

Po válce získala Velká Británie mandát Společnosti národů nad Palestinou. Tento statut Palestiny byl ovšem pouze formální. Ve skutečnosti se stala britskou kolonií. Židovské přistěhovalec v i pokračovalo. A spolu s přistěhovanci přicházel do země i kapitál bohatých židovských podnikatelů. Přistěhovanci vnímali sebe sama ne jako nově přichozí do již před nimi obydlené země, ale jako právoplatné pány Palestiny. Od arabských latifundistů zkupovali půdu, ze které vyháněli arabské pachtýře. Vzhledem k podpoře svých kapitálově silných souvěrců v Evropě i USA mohli lépe rozvíjet zemědělství a konkurovat tomu arabskému. Pro jeho rozvoj využívali velké množství vodních zdrojů a jejich otázka je v tomto regionu naprosto klíčová. Přistěhovanci zde zakládali i průmyslové podniky. Židovským odborářům se nakonec podařilo prosadit, aby nebyli zaměstnáváni lacinější Arabové, ale aby v „židovských továrnách pracovali židovští dělníci“. I tam, kde byli Arabové dosud zaměstnáváni, to bylo zejména na pozicích, o které nebyl mezi Židy

zájem, bývali také obvykle první mezi propouštěnými. Židovským dělníkům možná připadalo prosazení výše uvedeného požadavku jako velké vítězství. Opak je však pravdou. Kapitalisté sice přišli o lacinější Araba a tím i o větší zisk, ale za to se podařilo rozštěpit dělnickou třídu (respektive zabránit, aby se sjednotila.). Rasismus prostě staví dělníka proti dělníkovi, ač mají oba společné zájmy. A vytváří zcela falešnou jednotu mezi těmi, jejichž zájmy jsou ve skutečnosti protikladné. Heslo sionistické Strany

nacistickou nadvládou předčila i ty nejhrůznější vize. Dochází k nejstrašlivějšímu pronásledování židovstva v historii. Na šest milionů židů bylo povražděno, většina pomocí moderní techniky, v podstatě průmyslovým způsobem. A co horšího, jak ukázaly poválečné protižidovské pogromy (zejména v Polsku a na Slovensku) oheň antisemitismu nebyl uhašen, toliko doutná. Hrozí, že se kdykoli může znovu rozhořet. Zástupy zoufalých, zbídačených, vystrašených

tedy „prací“, tj. ekonomicky, jako jiné organizace). Nežidovské obyvatelstvo chtěly z Palestiny odsunout. Později ostře odmítaly rozdělení Palestiny (a jejich političtí nástupci i vyklizení okupovaných území). Sternova skupina, založená v roce 1940, se dokonce zpočátku orientovala, ač to zní neuvěřitelně, na Německo a jeho spojence.³ Od roku 1944 vede ozbrojený boj proti Velké Británii. Společně s druhou jmenovanou organizací Irgun (ta je poněkud starší) se dopouštěla řady teroristických a záškodnických činů proti britské vládě i arabskému obyvatelstvu. Namátkou jmenujme například pumový útok na hotel Král David, vražda švédského diplomata Bernadotta a později, 9.dubna 1948, i vyvraždění arabské vesnice Dejr Jasín. Na 250 bezbranných civilistů, mužů žen i dětí, bylo vyhlazeno těmito bestii. Jméno Dejr Jasín patří do jedné řady se jmény jiných obcí, které v odlišných konfliktech v různých místech světa stihl podobný osud, tj. Guernica, Lidice, My Lai. A Dajr Jasín není

práce MOPAJ zní: „Od třídy k národu“. To už samo mluví za všechno.

Většina palestinské půdy byla formálně v rukou mandátní správy. Co by se s ní stalo, kdyby moc převzali do svých rukou sionisté? Všechny tyto problémy vyvolávaly stále větší a větší nespokojenost mezi arabským obyvatelstvem. Docházelo ke konfliktům mezi ním a sionistickými přistěhovanci. Britská správa pod tímto tlakem omezovala přistěhovalectví (Bílá kniha) v době, kdy velké množství obyvatel židovského původu potřebovalo uprchnout před Hitlerem.

Nacismus a co bylo poté

Realita Evropy pod

ubozáků se snažily utéci před tou nejstrašlivější noční můrou. Přidaly se k sionistickému hnutí a v úsilí zajistit tu nejlepší garanci své bezpečnosti, židovský stát (samozřejmě v Palestině) Je třeba zdůraznit, že před válkou většina Evropanů židovského původu nabyli sionisty.

Příliv nových židovských uprchlíků (většinou ilegálních), židovsko-arabský konflikt v Palestině gradoval. Násilné střety byly na denním pořádku. Mezi sionisty a Arabů, i proti britské správě. Ty měly na svědomí sionistické teroristické organizace Irgun a Sternova skupina. Jedná se o ultrapravicové a ultrašovinistické organizace. Usilovaly o dobytí Palestiny pro židy „zbraněmi“ (ne

ani zdaleka jedinou obcí vyvražděnou sionistickými teroristy. Jak už to tak bývá, je pouze tou nejznámější.

Po vytvoření státu Izrael se Irgun a Sternova organizace (po formálním rozpuštění) začlenily do pravidelných ozbrojených sil. V čele organizace Irgun byl v době, o které je řeč, Menachen Begin, pozdější ministerský předseda Izraele v letech 1977 - 1983. Jak jen po tom všem, co bylo výše řečeno, může mít Izrael vůbec tu drzost, kritizovat palestinské národně-osvobozené organizace za používání teroristických metod? Vždyť u zrodu státu Izrael stál terorismus. Možná se zdá až nepochopitelné, jak mohla nezanedbatelná část lidu, který byl sám obětí stáletého

pronásledování, který jen tak tak unikl vyvraždění, do jisté míry klesnout na úroveň svých pronásledovatelů? Vždyť na první pohled by se zdálo, že právě židovští lidé by po svých hrůzných zkušenostech měli být těmi nejcitlivějšími vůči jakémukoli etnickému a náboženskému pronásledování kohokoli, být vše kritiky a odporu vůči němu, a ne se sami stát jeho aktéry. Příčiny toho, že se tak neděje je třeba hledat v moderním společenskoeconomickém systému, tj. kapitalismu. Šovinismus a rasismus je jedním z nástrojů kapitalistické expanze. V rámci buržoazie západních států se na ní podíleli také buržoové židovského původu. Jenomže nacionalismus a rasismus naslouží jen k expanzi navenek, ale směřuje také dovnitř, k upevnění jednoty společnosti, kde má buržoazie dominantní postavení. To se děje jak pozitivně, tj. apelem na vlastnosti a rysy, které skupinu sjednocují, tak negativně, tj. vymezením se proti cizí nepřátelské síle. Postavení takového nepřítele měli v ideologii západní společnosti tradičně židé. Židovská buržoazie, stejně jako ostatní židovští lidé, se stávala obětí zášti generované logikou fungování kapitalistické společnosti. Tedy paradoxně systému, na kterém sama profitovala. Pochopitelně si přála skoncovat se svým postavením pronásledovaných, ale současně zachovat společenské uspořádání, které jí vyhovovalo. V nové sionistické Palestině již nebyla vyvrhelem, ale suverénní vládnoucí skupinou. Sama začala podporovat rasismus a šovinismus jako nástroje svého panství.

Velmoci a vznik Izraele

Ale vraťme se do poválečné

Palastiny. Jak již bylo řečeno, v důsledku extrémní eskalace konfliktů se situace pro Velkou Británii stala zcela neudržitelnou. Rozhodla se proto vrátit OSN svůj mandát. S ohledem na nepřátelství a zájmy obou dotčených komunit bylo rozhodnuto o rozdělení Palastiny na dva státy, židovský a

garance bezpečnosti židovského lidu. Takovéto pojetí můžeme však snadno zpochybnit poukazem na skutečnost, že jeho vytvoření bylo ostře odmítnuto arabsko-muslimskou veřejností (o nepřátelství vyhnaných Palestinců a nepřátelství pozdějších obyvatel okupovaného území ani

se mu podařilo zvítězit. Během války obsadilo Zajordánsko⁴ předjordánské území a východní část Jeruzaléma. Egypt krále Farúka I. obsadil Gazu. Na těchto územích měl vzniknout arabský palestinský stát. Ten pochopitelně nevznikl. Od druhé třetiny čtyřicátých let dochází ze strany sionistů k terorizování (ba i vyhlazování, jak o tom již byla řeč) palestinských Arabů. Někdy jsou přímo vyháněni, jindy v hrůze prchají sami. Tito uprchlíci končí v okolních arabských zemích v utečeneckých táborech, v otřesných, člověka nedůstojných podmínkách. V těchto zemích je jim znemožněna naturalizace, jedinou jejich šancí je návrat do svých starých domovů, ale ten předpokládá porážku Izraele. Uprchlíci a jejich potomci jsou pak těmi nejradikálnějšími protizraelskými bojovníky.

Vítězství Izraele ve válce po svém ustavení vyvolalo nelibost veřejnosti v arabských zemích. Jeho existence byla chápána jako akt kolonizace arabského (muslimského) území. Krom toho sama porážka arabských států byla vnímána jako potupa.

Ačkoli Izrael zachránila podpora sovětského bloku a USA se od něj v rozhodující chvíli odvrátily, přesto se levostředová vláda Davida ben Guriona začala orientovat proamericky. Důvody je třeba hledat v tom, že prosovětská orientace by nebyla pochutí buržoazii, což by vyvolalo velmi vážný vnitřní konflikt a rozložilo národní jednotu. Dále pak v tom, že USA jsou mnohem bohatší a mohou tak daleko štedřejší podporovat nový stát. Pro vládnoucí kruhy Východní Evropy byla ztráta Izraele šokem. Napříště začal být sionismus velmi ostře odsuzován. Obyvatelstvo židovského původu začalo být považováno za nelojální.

arabský. Rozhodnutí přijalo Valné shromáždění OSN 29. listopadu 1947. Pro hlasovalo 33 států, mimo jiné i SSSR a USA, zdrželo se 11 států (mimo jiné i velká Británie), proti bylo 13 států. Na úspěšném schválení této rezoluce měl lví podíl vliv USA a SSSR. Obě tyto velmoci totiž usilovaly využít sionisty jako své spojence k prosazování svého vlivu v regionu. K vytlačování Britů Američané. K eliminaci vlivu „imperialistů“ sověti. Tedy rozdělení Palastiny a pozdější vznik Izraele (14. května 1948) bylo důsledkem realizace velmocenských zájmů. Stát Izrael bývá chápán jako prostředek

nemluvě). Proti bezpečnostní situaci v Izraeli se Evropa a Severní Amerika nutně jeví jako oáza klidu a bezpečí.

K zajištění svých mocenských pozic se Velká Británie snažila využít arabské polofeudální režimy. Tyto státy měly zásluku na území Palastiny (poté co se Britové vzdaly svého mandátu.) Podporovala tyto státy v jejich útoku na Palestinu (Izrael). Dokonce i v USA, které až dosud sionisty podporovali, převážil momentálně zájem na podpoře Arabských států. Jediným spojencem sionistů byl v této době sovětský blok (zejména SSSR a ČSR) Sionistický stát měl opravdu na kahánku. Přesto

Šestidenní válka:

Stávalo se obětí politicky motivované perzekuce. Nejznámější událostí tohoto typu je proces se Slánským a spol. Fakticky došlo k rehabilitaci antisemitismu, který byl dosud v SSSR a ostatních zemí jeho bloku z propagandistických důvodů potírán.

Národní stát jako řešení?

Emancipace v národním smyslu sama o sobě ještě neznamena skutečnou emancipaci. Národní stát je zejména prostředek emancipace národní buržoazie. Ale právě buržoazie je strůjčnou útlaku zbytku společnosti. Tedy i národní stát se v jejich rukou mění v prostředek nadvlády, utlačování a manipulace. Kdo má skutečný zájem na konfliktu s Araby? Židovští pracující? Proč by jej měli? Skutečný zájem na blízkovýchodním konfliktu

má kapitál. Jemu se ovšem daří dostatečně vymývat izraelským pracujícím mozky. Ti pak ochotně za své pány bojují ve válkách, pokládají tam své životy, ze svých daní platí obrovské výdaje na skvěle vyzbrojenou armádu. A jsou to také izraelské pracující, kdo se v důsledku záměru kapitálu stává obětí teroristických útoků. Cesta ke skutečné emancipaci spočívá v překonání nacionální omezenosti, v uvědomění si, že opravdová emancipace je možná jen na základě společné emancipace všech utlačovaných a jejím důsledkem je pak všelidská emancipace.

(dokončení příště)

DANEIL KOVAL

Poznámky

¹ Tato neústupnost měla v době nacismu možná fatální následky, neboť vyloučila

jakoukoli možnost dohody mezi nacisty a sionisty ohledně zřízení židovské země mimo Palestinu (v úvahu připadal Madagaskar) a následně vystěhování židovstva z Německa (a výhledově z celé Evropy).

V této době se také sionisté stavěli odmítavě ke snaze německého (a později evropského) židovstva uprchnout před nacismem do USA a neutrálních států. Jedinou alternativou pro Židy má totiž být Palestina. Ale budme spravedliví, ani USA nebyly k židovské imigraci v této době nijak zvlášť nakloněny. Například anabáze lodi St.Luise (s židovskými uprchlíky, někdy přímo z koncentračních táborů) je dostatečně známá.

² Jeden čas Velká Británie dokonce nabízela vytvoření židovského státu v Ugandě. Z tohoto návrhu je jasné patrná kolonialistická mentalita, v rámci které se o židovském státu uvažovalo. Vždyť Uganda má původní černošské obyvatelstvo.

Domorodé národy neměly v myšlení britských imperialistů prostě žádná práva.

³ Německo však nakonec dalo raději přednost spojenectví s Araby. Původně ovšem i sionisté v Německu chovali naději, že nacistický režim, jako nacionalistický, bude mít pochopení a podpoří jejich úsilí o získání Palestiny. Někteří sionisté dávali tuto naději a vlastně přichylnost k nacismu najevo i napodobováním jeho manýrů (fašistický pozdrav, uniforma, pochody atd.) dokonce i nacistická propaganda 30.let hovořila o těchto sionistech jako o tzv. „nacionálně socialistických židech.“ Toto všechno je třeba mít na paměti při kritice pronacistické orientace části Arabů během Druhé světové války (postava velkého jeruzalémského muftího) a nebyt tak jednostranní.

⁴ Zajordánský král se nestavil odmítavě k vytvoření židovského státu. Jemu šlo zejména o získání předjordánského území.

Volby ve Francii:

Je Sarkozy signálem, že Evropa míří doprava?

Nový francouzský prezident se setká s odporem proti své neoliberální ofenzivě, píše *Alex Callinicos*.

Nálada mezi evropskými vládnoucími se poslední dobou vylepšuje.

Doufají, že vítězství Nikolaje Sarkozyho ve francouzských prezidentských volbách počátkem května je signálem obecnějšího posunu doprava v Evropské unii.

Dominantní politická osa v EU bude brzy propojovat Německo pod Angelou Merkelovou, Francii pod Sarkozym a Británii pod Gordonem Brownem.

Ti se pevně drží myšlenky aliance s USA a neoliberálních ekonomických řešení.

Merkelová a Sarkozy teď plánují oživit Evropskou ústavu, kterou před dvěma lety smetla referenda ve Francii a Holandsku. Doufají, že pro-

pašují její zeštíhlenou verzi, aniž by byli nuceni nechat ji schválit lidovým hlasováním.

Výsledky ve Francii a Holandsku vyvolaly noční můru Evropy, rozdělenou mezi elity, které se snaží protlačit neoliberální politiku, a populace, které proti nim revoltují. Zdá se, že ta je nyní zahrnuta.

Zcela jistě je pravdou, že volnětržní pravice je na úrovni establishmentové politiky posílena. Ale v kontinentální Evropě musí tyto struktury v protlačení neoliberální restrukturalizace společnosti, kterou odstartovala v Británii Margaret Thatcherová, a Tony Blair v ní pokračoval, nejprve uspět.

Nedostatek podpory

V roce 2005 ukázaly federální volby v Německu na nedostatek lidové podpory pro obě velké politické strany – sociální a křesťanské demokraty, které obě kopou za barvy neoliberalismu. Byly dotlačeny do vlády „velké koalice“, která se setkala s obtížemi při odsouhlasování důležitých volnětržních „reform“, nehledě na jejich zavedení do praxe.

Velký byznys v Itálii snil, že středolevicová koalice Romana Prodiho, která byla zvolena před rokem, může být spolehlivějším aktérem ekonomické restrukturalizace než pravice pod nevyzpytatelným vedením Silvia Ber-

lusconiho.

Ale Prodiho vláda byla rozvrácená křehkou parlamentní většinou a vnitřními spory. To, co se děje ve Francii bude mít pravděpodobně rozhodující vliv na to, bude-li tento kontinentální pat překonán.

Poslední větší pokus protlačit neoliberální opatření ve Francii byl v roce 1995. Vyprovokoval ohromnou stávkou veřejného sektoru, která byla první ze série sociálních výbuchů, které tento plán zastavily. Zahrnovaly stávkou učitelů kvůli penzím v květnu 2003 a studentskou revoltou proti zákonu CPE, který útočil na zaměstnanecká práva mladých.

Pokud Sarkozy uspěje,

Volby ve Francii:

tento odpor zdolá a protlačí svůj program volnětržních reforem, jeho vítězství se odrazí za hranicemi Francie. Ne-startuje ovšem ze silné lidové základny.

V druhém kole prezidentských voleb přebil Sarkozy socialistickou kandidátku Ségolène Royalovou 53 procenty ku 47. Jedná se o podobný vzorec jako v roce 1974 – země rozdělená mezi levou a pravou, kde relativně malý názorový posun dostačuje k vychýlení rovnováhy a vítězství jedné či druhé strany. Tentokrát byla slabost kampaně Royalové a chaos v silné francouzské radikální levici dostačující, aby překotily rovnováhu směrem k Sarkozymu, který vedl efektivní a cílenou kampaň.

Centristicko pravicový François Bayrou, který se prezentoval jakožto „outsider“ vůči existujícímu politickému systému, získal v prvním kole více než 18 procent hlasů. To je signálem široké nespokojenosti s oběma vedoucími kandidáty. Ale jak zdůraznil pravicový deník Le Figaro: „Nehledě na pokusy získat si lidové voličstvo, o jehož přízeň se během prezidentského duelu ucházel obzvláště, Sarkozy stěžejně uspěl v prolomení tradičního pravicového teritoria.“

Profil

„Sociologický profil jeho voličstva je dokonce užší než ten Chiracův v roce 1995 (kdy byl poprvé zvolen prezidentem).“

Sarkozy získal s pouhými 40 procenty hlasů voličů ve věkovém rozmezí od 18 do 24 let v této věkové skupině o 15 bodů méně.

V kontrastu k tomu posílil Sarkozy své vedení mezi nejstaršími voliči, což kulminuje číslem 64 procent mezi voliči starších 65 let. Voliči nad 50 let tvoří 52 procent elektorá-

tu, v porovnání s pouhými 37 procenty Royalové.

Sarkozy též v porovnání se Chiracem ztratil mezi pracujícími v bílých a modrých límečcích (white and blue collar workers), když získal 57 a 59 procent jejich hlasů.

Royalová uspěla co se týče udržení podpory lidových

vrstev, které masivně volily levici v místních a evropských volbách roku 2004.“

Takže nápad, který je v současné době rozšířený v určitých levicových kruzích, že Sarkozy, podobně jako před ním Thatcherová, uspěl co do získání pracující třídy pro program „autoritářského populismu“, po bližším prověření skutečně neobstojí.

Navzdory jeho protiimigrantské demagogii věří pouze 28 procent lidí ve Francii, že „ve Francii je příliš mnoho imigrantů“ – v porovnání s 50 procenty v roce 1993 a 31 procenty v roce 1997.

Sarkozy bude prezidentem země, kde je levice zakořeněna velice hluboko a nepřátelství k neoliberalismu je masivní.

Jeho prezidentská kampaň se vskutku snažila těmto pocitům přizpůsobit. Sarkozy zaútočil na Evropskou centrální banku (ECB) za to, že drží úrokové sazby příliš vysoko. Vyzval k „ochraně“ a „preferenci společnosti“ ve prospěch evropských výrobců.

Jako ministr financí za Chiraca zorganizoval Sarkozy 3,2 miliardovou injekci pro francouzskou konstrukční firmu Alstom.

Sloupkař listu Financial Times Martin Wolf vskutku předpovídá, že „Sarkozyho triumf je předzvěstí sporů v Evropě“.

fašistického vůdce Jeana-Marie Le Pena byl Sarkozy schopen pacifikovat výzvu Národní Fronty mainstreamové pravici.

Socialistická strana, obzvláště v průběhu prezidentství Franca Mitteranda (1981-95), cynicky používala Le Pena, aby pravici rozdělila a oslabila.

Represe

Ale Sarkozyho pravicový jazyk není pouhou rétorikou. Můžeme očekávat mnohem větší důraz na zákon a pořádek spolu s větší vůlí používat státní represivní aparát proti sociálním hnutím. Na tomto místě srovnání s Thatcherovou případně. Ta zajistila Toryům silné, sebevědomé vedení, nelídně používala státní aparát, aby porazila klíčové skupiny pracujících.

Thatcherová útočila na kováky, horníky, tiskaře a dokaže – a takto položila politický základ pro vítězství neoliberalismu v Británii.

Je možné, že Sarkozy může dosáhnout ve Francii ekvivalentu téhož. To by rozbilo evropský pat ve prospěch pravice. Ale vítězství ve volbách není dostatečné k tomu, aby posunulo rovnováhu třídních sil.

V jejím vítězství nebylo nic nevyhnutelného. To samé je pravda v případě Sarkozyho. Čelí nejobovnější sociálnímu hnutí v Evropě, ať už viděno z pohledu vlád pravice či levice.

Skutečným testem následujících let je, zda tyto hnutí dokážou nalézt síly odporu a silné a koherentní politické vedení, které je potřeba k porážení Sarkozyho.

V sázce je hodně – nejen pro Francii, ale i pro zbytek Evropy.

Překlad MARTIN ŠAFEK

Obává se, že Sarkozy je více „populistickým intervencionistou“, než „ekonomickým liberálem“. Pod ním bude Francie pravděpodobně „vnitřně rozdělena a navenek nekompromisní“ a bude dále blokovat integraci Evropy.

Riziko

Wolf není jediný reprezentant evropských vládnoucích tříd, který se obává, že Sarkozy může být rizikem. V době, kdy byl zvolen prezidentem, psaly Financial Times, že „evropští ministři financí mu zaslali své varování, aby zastavil obviňování ECB za ekonomické problémy Francie.“

Limity Sarkozyho vítězství a nejednoznačnosti jeho politiky neznamenají, že bychom měli podceňovat důležitost jeho zvolení.

Po době váhavosti a oportunismu Chiracova dvanáctiletého vládnutí zformoval Sarkozy pod své silné a odhodlané vedení brigádu francouzské pravice.

Obzvláště přijetím rasistické a autoritativní rétoriky

Revoluce ve Španělsku: počátek konce

Barcelona, 3. květen 1937, tři hodiny odpoledne – tři korby nákladních aut, plné policistů a příslušníků republikánské gardy. Ti si probíjejí cestu do hlavní telefonní ústředny. Začíná něco, co je známo jakožto „Květnové události“.

Ty jsou obvykle prezentovány jako občanská válka v rámci občanské války, a vyznačují konec revolučního procesu, který začal o deset dní před tím, jakožto odpověď na fašistické vojenské povstání.

Telefonní ústředna v centru města byla symbolem dělnické moci. Provozovala ji anarchistická federace CNT a lidé, kteří v ní pracovali, měli pod kontrolou komunikaci mezi Barcelonou a republikánskou vládou ve Valencii.

To byla pro stát, který chtěl skrze zadní vrátka znovu nastolit kapitalismus a prezentoval občanskou válku čistě jako boj mezi parlamentní demokracií a fašismem, nepřijatelná situace.

Povel k útoku na ústřednu vydal Rodriguez Salas, katalánský policejní šéf a člen Komunistické strany. Na událost je ovšem nutno pohlížet jakožto na součást širší strategie napětí a provokace, kterou prosazovali v proběhlých měsících stalinisté. Její součástí byly pokusy podminovat revoluci.

Když policie dorazila, dělníci v telefonní ústředně rychle umístili na budovu kulomet. Následovala patová situace.

Jakmile se rozšířily novinky o útoku, brzy vypukla generální stávka a tisíce ozbrojených dělníků začalo stavět barikády ve městě.

Tuto reakci vyprovokovaly

měsíce útoků na revoluci.

V průběhu několika následujících dnů se město otřásl zvuky kulometné palby a explozemi. V bojích bylo zabito skoro tři sta lidí. Podobné události se odehrávaly jinde

ukončit boj, který se zdál ohrožovat antifašistickou jednotu. Skrze rádio apelovali na dělníky, aby složili zbraně a vrátili se do práce. Efektem těchto výzev bylo rozšíření zmatku a demoralizace.

se dozajista domníval ruský revolucionář Lev Trockij, který pobýval v Mexiku, stejně jako radikální anarchistická skupina Přátelé Durrutiho a někteří členové POUM.

Ti všichni argumentovali, že v Barceloně měla být převzata moc a kontrarevoluce lidové fronty mohla být zastavena.

Trockij věřil, že lidé mohli snadno převzít moc v celé republikánské oblasti. Ale vzhledem k masivním silám, jimiž vláda disponovala, to není vůbec jisté.

Nicméně tím, že ustoupily, ztratily nejbojovnější částí hnutí námezdně pracujících velkou šanci ušetřit kontrarevoluci ve Španělsku důležitou porážku.

Jak to ke konci války formulovala jedna z vůdčích osobností POUM, květnové události nebyly pouze „provokací“, ale „definitivním řešením protikladu, který vznikl v červenci 1936, ve prospěch kontrarevoluce“.

Proti posledním stopám revoluce a nejbojovnějším skupinám levice pak byla rozpoutaná široká represe.

Andy Durgan

Překlad Martin Šaffek

Průběh španělské občanské války přesvědčivě popisuje George Orwell v knize *Hold Katalánsku*. Tu již nenaleznete na pultech knihkupectví, ale je dostupná např. ve veřejných knihovnách.

v Katalánsku.

V přední linii bojů bylo CNT. K nim se na barikádách přidal revolučně socialistický POUM.

Stoupenci lidové fronty – komunisté a katalánští nacionalisté – zoufale bránili budovy vlády a svůj hlavní stan.

Stávkující dělníci byli na koni a většina pozorovatelů souhlasila, že převzít pár budov, které byly stále v rukou vlády, by bylo relativně snadné.

To prosazovala POUM vůči CNT. Ale vůdčí postavy anarchistů nebyly připraveny toto stanovisko zaujmout.

CNT prosazovala politiku spolupráce s vládou lidové fronty, a zoufale se snažila

Brikády byly postupně opuštěny. POUM, která se obávala izolace, se cítila nucena následovat anarchistické dělníky.

Vedení POUM i CNT dokonce prohlašovalo, že pracující zabezpečili důležité vítězství odporu proti provokaci, vedené stalinisty.

Zatýkání

Provládní síly, nehladě na dané přísliby, že se také stáhnou, posílili své pozice a přešli do ofenzivy, vzali ztečí mnoho dělnických ústředí a zatkli stovky lidí.

Večer 8. května přijelo z Valencie 5000 ozbrojených vojáků. Byl nastolen pořádek. Mohl být výsledek jiný? To

© Stephanie McMillan/Dist. by UFS, Inc.

© Stephanie McMillan/Dist. by UFS, Inc.

Jsme aktivní v hnutí proti základnám USA

Organizujeme protesty proti Bushově "nekonečné válce"

Jsme aktivní v hnutí proti globalizaci korporací

Jsme proti školnému, deregulaci nájemného, sociálním škrtům

ZDOLA

PROTI

GLOBÁLNÍMU

KAPITALISMU

Chci více informací o SocSol a jejích aktivitách

Chci se připojit ke skupině Socialistická Solidarita

Jméno:.....

Adresa:.....

Telefon:.....

E-mail:.....

Vyplněný ústřížek pošlete na adresu: Socialistická Solidarita, Poste restante, 160 41 Praha 6.

**PŘIDEJTE SE
K SOCSOL!**

Za čím stojíme

Proti kapitalismu

Kapitalismus dnes nedokáže řešit nejzákladnější problémy lidské společnosti či přímo jejich řešení znemožňuje. Tím nejenže brání dalšímu pokroku na cestě ke svobodnější, demokratičtější a sociálně spravedlivější společnosti, nýbrž ohrožuje i samu existenci lidstva. Celá dnešní společnost žije z výsledků práce námezdně pracující většiny obyvatelstva.

Pouze kolektivní převzetí celospolečenského bohatství pracujícími a demokratické plánování, řízení výroby a distribuce jejich výsledků mohou vést k svobodnější, demokratičtější a sociálně spravedlivější společnosti.

Dnešní systém je v principu nereformovatelný. Struktury současného parlamentu, armády, policie a soudní moci byly vytvořeny vládnoucí třídou a jsou konstruovány tak, aby bránily její výlučné postavení.

Stejně odmítavý postoj zaujímáme k minulému režimu z let 1948-89 (a také k ostatním režimům ve východní Evropě, Číně, apod.), který nepovažujeme za socialismus, nýbrž za státně byrokratickou formu kapitalismu. Místo toho se hlásíme k tradici levé opozice proti těmto režimům.

Za socialismus zdola

Podporujeme boje pracujících za kratší pracovní dobu, vyšší mzdy, lepší pracovní podmínky, za bezplatnou lékařskou péči a sociální zabezpečení, za rovný přístup ke vzdělání a informacím a všechny jejich ostatní emancipační snahy. Místo parlamentní politiky prosazujeme alternativu nezávislé aktivity pracujících prostřednictvím stávek, kampaní, manifestací, apod.

Jen sami pracující mohou dosáhnout svého vlastního osvobození. Místo institucí kapitalistického státu navrhujeme systém společenské samosprávy, tedy úplné rozšíření demokracie do všech sfér společenského i hospodářského života.

Solidarita

Usilí o socialismus je součástí celosvětového boje. Prosazujeme solidaritu s pracujícími v jiných zemích. Jsme v zásadní a aktivní opozici vůči všemu, co proti sobě staví pracující různých zemí, různé barvy pleti, různé národnosti, různého pohlaví, sexuální orientace či profese. Podporujeme tedy kampaně a boje proti rasismu, za úplnou politickou i ekonomickou rovnost žen a mužů, proti diskriminaci homosexuálů a lesbiček, apod.

Fašismus považujeme za akutní hrozbu pracující třídy a svobodám a demokratickým právům, které v minulosti vybojovala. Boj proti fašismu je pro nás navýsost aktuální a prioritní.

Revoluční organizace

Aby bylo možno efektivně prosazovat tyto myšlenky, je třeba, aby se nejbojovnější části pracující třídy, studentstva a mládeže zorganizovaly v revolučně socialistickou stranu, jejíž zárodkem chceme být. Vybudovat takovou stranu je možné pouze účastí ve skutečném dělnickém hnutí a aktivitou v masových organizacích pracující třídy – například v odborech.

Ostatním pracujícím chceme v praxi ukázat, že zájmy reformistických předáků odborů, sociální demokracie nebo komunistické strany nejsou totožné s jejich zájmy. Vyzýváme všechny, kdo souhlasí s našimi základními tezemi, aby se k nám připojili.

www.socsol.cz

„Takto vypadají vítězové“

Mobilizace proti G8 s 80-ti tisícovou demonstrací ze soboty 2. června byla zatím největší ukázkou síly antikapitalistického hnutí v Německu. Indická aktivistka Vandana Shiva označila mobilizaci za „pochod za mír.“

Z tribuny zaznělo 2. června: „Od G8 nepřijímáme přednášky o násilí. Nejsme to my, kdo jsou zodpovědní za statisíce mrtvých v Iráku. Demonstrujeme za mír a spravedlnost, za věci, kterým představitelé G8 ani nerozumí.“

„Historickým vítězstvím“ nazval protesty proti summitu G8 ruský kritik globalizace Boris Kagarlickij na závěrečné demonstraci v Rostocku v pátek 8. června. Velký potlesk přivítal demonstrující, kteří na tři dny uzavřeli místo summitu Heiligendamm vůči vnějšímu světu.

„Takto vypadají vítězové!“ volaly jako odpověď dva tisíce úspěšných demonstrujících. Nikdy předtím se celosvětovému hnutí nepovedlo blokovat summit G8 natolik, aby musel být zásobován ze vzduchu a přes moře.

Řečníci kampaně „Block G8“, která organizovala jednu z blokad, zdůraznili na manifestaci úspěch masové občanské neposlušnosti i přes

dlouhé týdny zastrašování ze strany policie, vlády a médií. „Nedokázali nás zastavit!“ znělo z tribuny za potlesku tří tisíců účastníků. „G8, to je včerejší svět – ti, kteří se shromáždili před plotem, jsou světem zítřka.“ Ve třech kempch, ze kterých se organizo-

s protesty a často demonstrijícím pomáhali, a poděkoval jim.

Mona Bricke vyprávěla o kontrasummitu a uvedla, že se jeho účastníci považovali za součást stejného hnutí jako účastníci blokad. Zároveň kritizovala, že se kontrasummit

valy blokady, bylo celkem přes 18 tisíc lidí.

Boris Kagarlickij, ředitel moskevského Ústavu globálních studií, prohlásil: „Zvítězili jsme v této bitvě, ale zbývá udělat revoluci.“ Mluvil o tom, že lidé v Rostocku a okolí ve své většině sympatizovali

konal zrovna v době blokad. Např. aktivistka a teoretička Nicola Bullard z Filipín poznamenala na debatě kontrasummitu, že by bývala raději šla na blokady nežli na pódium.

Steffen Bockhahn z Linkspartei.PDS (Levicové strany) informoval o interpelaci Levicové frakce v Bad Doberanu o politice G8 a uvedl, že tato strana se chápe jako součást hnutí proti summitu G8. Sophie Dieckmann ze studentského svazu LINKE. PDS prohlásila: „Teroristé sedí za plotem!“

Antikapitalistické hnutí v Německu zůstává v ulicích – 15. září se chystá velká demonstrace za stažení německých vojsk z Afghánistánu.

Výsledky summitu G8

Afrika zůstane chudá: prohlášení summitu „Růst a odpovědnost v Africe“ obsahuje pouhé deklarace záměrů, ale

žádné konkrétní závazky.

Již v r. 2005 slíbilo G8 zvýšení pomoci Africe o 25 miliard dolarů. Mezitím uplynuly dva roky a po letošním summitu stále neexistuje ani časový plán na naplnění těchto dávných slibů. Navíc se vyškrtla z původního návrhu aktuálního prohlášení věta o tom, že OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, sdružení 30 ekonomicky nejrozvinutějších států na světě) bude dohlížet na dodržování slibů pomoci.

Globální oteplování pokračuje: Greenpeace prohlašuje summit G8 za neúspěch: „Nedošlo k rozhodnutí o snížení emisí průmyslových států. Nedošlo k dohodě o zastavení vykáčení pralesů.“

Merkelová před summitem prohlásila, že bezpodmínečně dojde k dohodě G8 o redukci skleníkových plynů o 50%, aby se Země do r. 2050 oteplila jen o 2 stupně. Nestalo se. Naopak se dnes vypouští do atmosféry třikrát více oxidu uhličitého než ještě v 90. letech. Jediný kladný bod závěrečného prohlášení G8 spočíval v tom, že se Bushovi nepodařilo odstřílet celý Kjótský protokol.

„Predátorský kapitalismus“ bez „kodexu jednání“: Tzv. hedge funds jsou přímo symbolem „predátorského kapitalismu“. Jsou to investoři, kteří nakupují podniky a pak často brutálními metodami propouštějí personál, rozkouskují firmy a jejich nejziskovější části s velkým ziskem prodávají.

Merkelová se na summitu chtěla zasazovat o „kodex jednání“ pro tyto spekulanty. Ale ani na takovýto dobrovolných zásadách se summit G8 nedokázal shodnout.

Z webových stránek marxistické sítě uvnitř Levicové strany (Linkspartei) www.marx21.de vybral a přeložil

THOMAS FRANKE

Předplatte si Solidaritu

- Chci si předplatit následující čísla v ceně 100 Kč (včetně poštovného - dotujeme polovinu)
- Distribuční předplatné - chci si předplatit .... exemplářů časopisu.

Jméno:.....

Adresa:.....

Telefon:.....

Vyplněný ústřížek zašlete na adresu: Socialistická Solidarita, Poste restante, 160 41 Praha 6, nebo objednávejte na info@socsol.cz. Info: 775205682